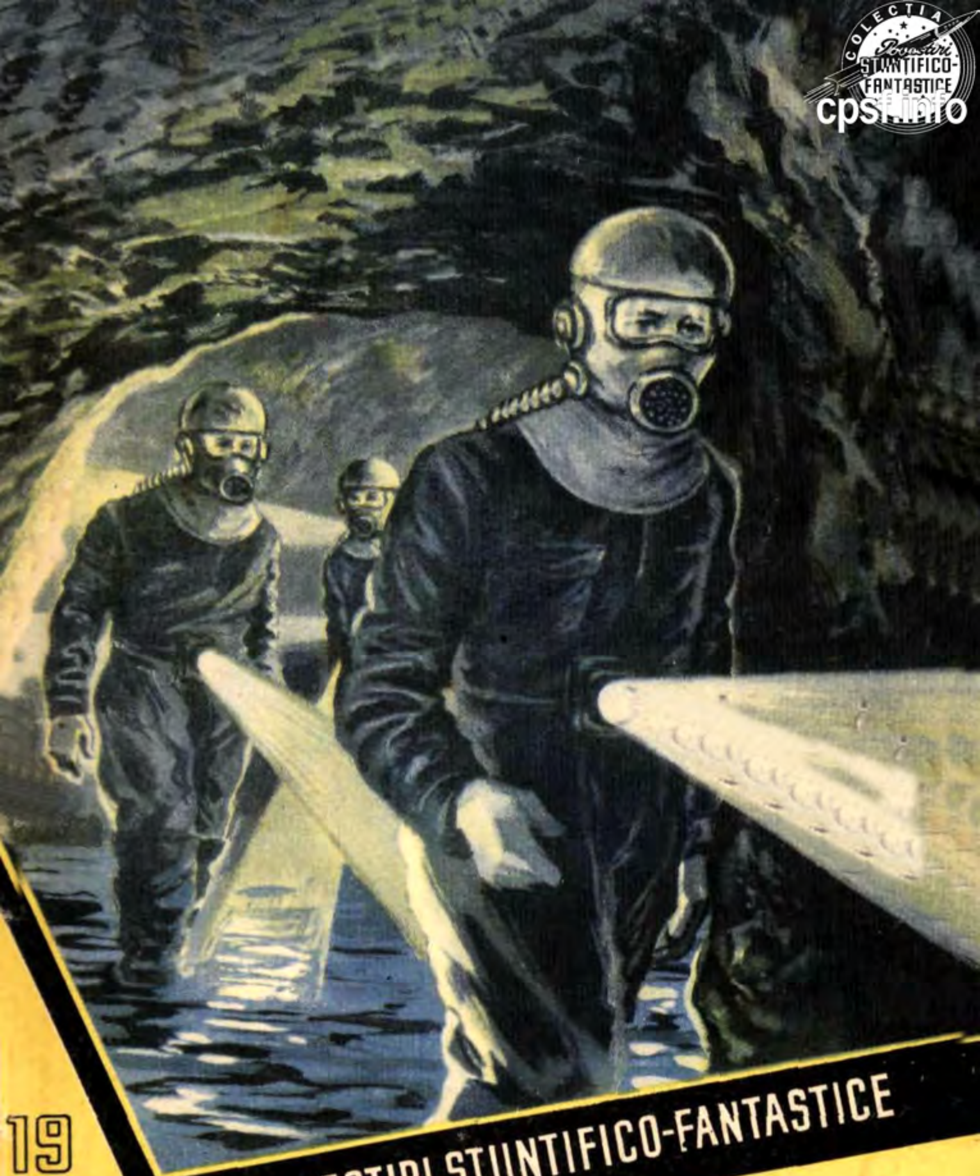

19

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

E. JURIST și L. PETRESCU

UZINA SUBMARINĂ ÎN PRIMEJDIE

★

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

E. IURIST și L. PETRESCU

UZINA SUBMARINĂ ÎN PRIMEJDIE

*

Colecția „Povestiri Științifico-Fantastice"
19

LUCRĂRILE CARE VOR APARE ÎN COLECŢIA DE „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"

Nr. 20 – UZINA SUBMARINĂ ÎN PRIMEJDIE

de E. JURIST şi L. PETRESCU (urmare)

Nr. 21 – 22 – 23 – 24 – SAHARIANA

de MAX SOLOMON şi I. M. ŞTEFAN

PROLOG

NU AŞA SE ÎNTÎMPLĂ ÎN VIAŢĂ

Cînd Emil Bancea primise, o dată cu ziarele, invitaţia revistei „Aripi tinere“ de a participa la o discuţie literară, îi venise să zîmbească. In tinereţe scrisese şi el, ca mai toţi tinerii, versuri şi o bucată de vreme le crezuse geniale. Dar, spre deosebire de alţii, îşi dăduse curînd seama că nu aceasta era vocaţia sa.

„«Meseria-i brăţară de aur» — îşi spunea el filozofic —, atunci de ce să-mi aleg eu una de tinichea, care să ruginească repede ?“

In timpul anilor de studiu, la institut, îl cuprinsese un interes într-atît de pasionat pentru calculul infinitezimal şi presiunea hidraulică, încît uită cu desăvîrşire de versuri.

„Da, da — ale tinereţii valuri !“, reluă Emil un vechi adagio, cu toate că cei douăzecişinouă de ani ai săi îl situau încă din plin în bătaia acestor valuri.

Işi aruncă distrat privirea pe cartonul invitaţiei, care glăsuia cu un cursiv elegant : *„...se va discuta o lucrare literar-ştiinţifică. Aportul dv., ca inginer oceanograf, ne va fi de mare folos. Vă rugăm să luaţi parte...* etc. etc.“

„Hm, vasăzică asta-i... ca inginer oceanograf. Bine, fie !“...

În afară de invitaţie, inginerul Bancea primise mai multe exemplare ale revistei în care apăruse în foileton povestirea cu pricina. Emil răsfoi una dintre ele şi nu mică-i fu mirarea cînd descoperi că autorul nuvelei era un bun prieten de-al său. Scriitorul, inginer şi el, se îndeletnicea din cînd in cînd cu literatura, dar era destul de prudent să semneze cu un pseudonim, fapt cunoscut doar de vreo doi vechi şi buni amici ai săi... care-i iertau toate.

Emil se cufundă într-un fotoliu şi începu să citească, cu un aer uşor amuzat. Dar, curînd, lectura îl prinse în mrejele ei, şi trăsăturile i se încordară, vădind concentrare şi tensiune interioară. Intr-atît era de absorbit de cele ce citea, că nici n-auzi cînd intră secretara, care-i aducea probele de la laborator.

După ce termină de citit, rămase multă vreme pe gînduri şi doar într-un tîrziu murmură : „Mda... ca inginer oceanograf !... Am să merg neapărat !“

...Şi acum se găsea instalat într-unul din fotoliile acelea tapisate cu piele sintetică din somptuoasa sală de conferinţe a redacţiei revistei „Aripi tinere“. Era o răcoare plăcută. Aspiratoarele absorbeau fumul de ţigară, iar ventilatoarele aduceau fără zgomot valuri de aer condiţionat. Toate acestea făceau să nu fie cîtuşi de puţin supărătoare prezenţa în aceeaşi încăpere, relativ mică, a unui număr foarte mare de oameni care veniseră să-şi spună părerea despre opera tînărului scriitor şi s-o asculte pe a altora. Erau aici muncitori, intelectuali, elevi, studenţi, băieţi şi fete, tineri şi vîrstnici.

La masa prezidiului, Emil văzu doi academicieni cunoscuţi, iar în sală descoperi mai mulţi cronicari şi critici literari, dintre care unii foloseau orice prilej pentru ca, după împrejurare, să dezvolte aspre rechizitorii sau să pronunţe mărinimoase sentinţe de achitare.

Şedinţa începuse punctual şi, în decurs de trei sferturi de oră,

luaseră cuvîntul vreo patru vorbitori. Erau cititori obişnuiţi ai revistei. Apreciaseră cu toţii lucrarea făcînd doar rezerve asupra unor aspecte de detaliu. O elevă pistruiată, cu codiţe castanii legate cu funde, întrebase pe academicianul cel chel de la prezidiu, despre care credea că-i autorul:

— Cum se poate, tovarăşe scriitor, ca eroul dumitale să nu fi băgat de seamă că Nina îl iubeşte? Mie asta mi se pare neveridic. Oare să fi fost atît de miop?

Emil Bancea îşi îndreptă cu un gest maşinal ochelarii cu sticle groase. Academicianul, care era cam tare de ureche, se aplecă spre vecinul său şi-l întrebă ce vrea fetişcana asta de la el. Nu se lămuri, totuşi, şi înălţă foarte nedumerit din umeri.

Apoi se urcă la tribună un student în fizico-chimice. El vorbi îndelung despre ideea greşită ştiinţificeşte pe care se bizuia una din inovaţiile eroului principal al lucrării, care era inginer.

— Cum poate să susţină cineva că aplicarea legii presiunilor la mari adîncimi s-ar putea face atît de simplist, fără a se ţine seamă de ecuaţia...

Un elev cîrn cu ochi vii îl interpelă pe vorbitor:

— Un erou pozitiv trebuie să aibă şi lipsuri. Dacă ar fi rezolvat şi problema asta, ar fi devenit de-a dreptul schematic!

Se auziră rîsete în sală. Studentul mai vorbi încă vreo douăzeci de minute despre alte greşeli ştiinţifice ale lucrării, după care încheie:

— Nu pot să nu recunosc că mie personal nuvela mi-a plăcut. Ba chiar m-a pasionat. Dar, judecînd obiectiv, trebuie s-o considerăm dăunătoare pentru tineretul nostru. Tineretul nostru nu are nevoie de aventuri. Tinerii de astăzi sînt serioşi. Lor le trebuie lucrări de ştiinţă pură, lucrări instructive, pe care să le citească cu aceeaşi pasiune cu care citesc manualele de matematică şi fizică...

— Manualele nu le „citim", vorbi din nou elevul cîrn, ci învăţăm după ele!

Încetul cu încetul, discuţia deveni mai interesantă. Participanţii lăsară deoparte formulele chimice şi amănuntele nesemnificative şi retrăiră drama unui colectiv care trecuse prin momente grele, pline de dramatism. Unii îl învinuiau pe erou, alţii îi luau apărarea.

Emil asculta cu viu interes ce spuneau unii şi alţii, urmărind pe feţele ascultătorilor efectele celor afirmate de vorbitori.

La un moment dat, redactorul-şef, care conducea şedinţa, anunţă:

— Dau cuvîntul tovarăşului Demostene Petrulian, cunoscutul critic literar. Tovarăşul Petrulian n-a putut să vină la adunarea noastră, fiind reţinut de o lucrare, dar a ţinut totuşi să-şi spună cuvîntul.

Redactorul-şef apăsă pe un buton de sub masă, şi o parte din lămpile fluorescente se stinseră. În încăpere se făcu penumbră. Apăsă un al doilea buton, iar pe peretele din spatele mesei prezidiului se lumină dreptunghiul unui ecran de televiziune. Se auzi o tuse scurtă şi pe ecran apăru figura binecunoscută a criticului.

— Tovarăşi, începu Petrulian, eu am să fiu scurt. Mie lucrarea nu mi-a plăcut.

În sală se făcu o uşoară rumoare.

— Consider, Petrulian făcu o pauză expresivă trecîndu-şi mîna prin păru-i negru, des, răvăşit pe frunte, consider că autorul s-a făcut vinovat de o mare greşeală faţă de literatură. El n-a respectat realitatea, nu ne-a dat o operă veridică, inspirată din viaţa adevărată. Consider că tot ce a zugrăvit autorul în povestire este de domeniul fanteziei. Aşa ceva nu se poate întîmpla niciodată...

Emil se mişcă nervos pe scaun.

— Dar ne întrebăm, tovarăşi, continuă Petrulian, ce fel de fantezie este asta? O fantezie lipsită de aripi, săracă... Acţiunea e cenuşie, lipsită de dinamism şi de neprevăzut. Însăşi viaţa este mai bogată, mai vie. Da, prieteni, avem în faţă o lucrare slabă, care nu va rezista veacurilor viitoare.

Petrulian ridică degetul semnificativ şi spuse clătinînd din cap:

— Nu aşa se întîmplă în viaţă!

Apoi îşi ceru scuze pentru că trebuia să i se dea legătura cu o altă şedinţă, unde se discuta un poem de curînd apărut.

Luminile se aprinseră din nou, iar redactorul-şef anunţă o scurtă pauză.

Emil Bancea se ridică din fotoliu şi se îndreptă, laolaltă cu ceilalţi, spre bufet. Toţi discutau cu însufleţire, comentînd diferitele păreri. Lîngă el, Emil auzi un glas de tenor în falset:

— Mîine am să public o notă critic-satirică în revista „Tînăra critică"...

— Bine, dar după cîte ştiu, tu nici n-ai citit nuvela... îi răspunse un glas de fată.

— Ce-are a face! Mi-am făcut o idee din discuţii. Şi-afară de asta, n-ai văzut ce a spus Petrulian?!

Emil Bancea întoarse capul şi aruncă o privire pătrunzătoare tînărului critic. Acesta îşi luă prietena de braţ şi-i spuse cu un aer plictisit:

— Hai, dragă, să luăm o bere... Măcar cu atîta să ne alegem!

Emil zări cîţiva cunoscuţi, dar îi evită. N-avea chef să suporte o discuţie banală sau un schimb de amabilităţi de circumstanţă. Se duse într-un colţ, se aşeză la o măsuţă mascată de un stîlp de marmură şi ceru o limonadă.

În sala bufetului domnea o rumoare surdă. Emil îşi aprinse o ţigară şi trase cu nesaţ fumul în piept. Recapitulă mintal discuţiile. Celor mai mulţi, lucrarea le plăcuse. Dar şi aceştia — nemaivorbind de criticii vînători de greşeli, care existau din toate timpurile — socoteau povestea neverosimilă.' Emil zîmbi. Apoi, încreţindu-şi fruntea, făcu un efort de memorie...

„Cît a trecut de atunci? Trei? Nu, parcă cinci ani"...

Inginerul îşi scoase ochelarii cu sticle groase, îi şterse cu batista şi şi-i aşeză din nou pe nas. Da, îşi aducea bine aminte de seara aceea de decembrie cînd amicul său, inginerul, îi comunicase *hotărîrea sa de a scrie această povestire*. Şi el îl privise neîncrezător... De atunci, scriitorul nu-i mai vorbise niciodată despre acest proiect. Şi acum, iată, povestirea apăruse...

Emil deschise revista şi citi din nou titlul primului capitol al povestirii. Da, da, aşa începuseră toate...

I. UN CEAS DEFECT ŞI O BANCNOTĂ FALSĂ

Omul păşea repede, fără să privească nici în stînga, nici în dreapta. Părea preocupat şi trăgea nervos dintr-un muc de ţigară, fără să-şi dea seama că aceasta se stinsese de mult. Din cînd în cînd, privea maşinal cadranul ceasului de mînă, blestemînd timpul care se scurgea atît de încet. Mai rămînea o oră întreagă pînă la închiderea magazinelor, aşa că se strădui să facă paşii mai rari, dar de fiecare dată se surprindea grăbindu-şi mersul. Străbătu străzile

centrale ale marelui oraş portuar, unde domnea, ca de obicei, o vie animaţie. Mulţimea pestriţă a trecătorilor foia în toate direcţiile, ca într-un furnicar. Nimeni nu băga în seamă pe bărbatul acesta de statură potrivită, care purta o haină uşoară, sandale romane in piciorul gol şi o pălărie de pai cu borul larg lăsat pe frunte. Din cînd în cînd, îi ajungeau la ureche cuvinte rostite în spaniolă, rusă, italiană, engleză sau arabă, frînturi de discuţii purtate de marinari de pe vasele comerciale ancorate în port. Omul cu pălăria de pai se lăsă dus un timp de trotuarul rulant, dar, pierzîndu-şi curînd răbdarea, trecu pe trotuarul obişnuit. Se opri cîteva clipe în staţia cursei aeriene şi privi cum îşi ia zborul un elicopter. Apoi, uitîndu-se din nou la ceas, işi îndreptă paşii în direcţia oraşului vechi, părăsind cartierele centrale, în care-şi dăduseră mîna toate minunile tehnicii pe care le oferea cu generozitate sfîrşitul celui de-al XX-lea secol.

Amurgul cobora pe nesimţite, făcînd să pălească pe încetul flăcările strălucitoare din ferestrele blocurilor cu numeroase etaje.

Curînd, aspectul oraşului se schimbă vizibil. Omul cu pălăria de pai străbătea cartierele liniştite ale vechiului oraş, unde, de-a lungul străzilor înguste şi întortocheate, se înşiruiau case pitoreşti cu un etaj sau două. O adiere răcoroasă şopotea prin frunzişul teilor aliniaţi pe marginea trotuarului, vestind că nu departe se găsea faleza suspendată la vreo treizeci de metri deasupra mării.

Omul cu pălăria de pai încetini pasul de-a binelea. Işi scoase pălăria şi-şi şterse sudoarea ce-i şiroia pe frunte. Şuviţele de păr erau lipite între ele, iar pe frunte îi rămăsese o dungă roşiatică de la marginea pălăriei. De-abia acum, omul îşi dădu seama că ţigara era stinsă. O aruncă cu ciudă şi-şi scoase alta. O aprinse tacticos şi trase un fum adînc în piept. Acum mergea agale ca un om fără treabă, care n-are de ce să se grăbească. Trecu pe lîngă o tînără pereche ce şedea pe-o bancă făcută dintr-un trunchi de copac şi care, judecînd după aparenţe, nu discutau despre teorema lui Euler. Omul se uită la ei o clipă, cu indiferenţă, apoi privirea îi lunecă de-a lungul zidului şi se opri pe o firmă de sticlă neagră pe care citi o inscripţie cu litere de bronz: „Doctor Octavian Savu — medic stomatolog". Omul cu pălăria de pai îşi privi ceasul: „Da. Douăzeci de minute vor fi de ajuns" — îşi spuse el şi intră pe poarta boltită. O scară de piatră urca la etaj. Sandalele romane păşeau fără zgomot pe preşul vechi şi murdar, prins în vergele de fier pe fiecare treaptă.

In sala de aşteptare şedeau cîteva persoane: un bătrîn cu falca bandajată, ce clătina filozofic din cap, un bărbat de vreo patruzeci de ani cu desăvîrşire chel, ce căsca într-una, dezvelind un adevărat depozit de aur 14 carate, şi, într-un colţ, două gospodine ce-şi împărtăşeau pe şoptite diferite reţete culinare. Omul îşi scoase pălăria şi mormăi un fel de „bună ziua", la care nu răspunse nimeni. Işi puse pălăria în cuier şi rămase în picioare cu mîinile la spate, rezemat de perete. Apoi ca din întîmplare, se apropie de fereastra ce dădea în stradă şi privi cu atenţie. Nu văzu nimic deosebit. Pînă şi cei doi de pe bancă plecaseră între timp. Omul se aşeză pe un scaun de piele cu ramă de metal nichelat şi luă de pe măsuţă o revistă ilustrată. O răsfoi distrat şi o puse la loc. Se uită din nou la ceas. Măsură din ochi pe ceilalţi, de parcă ar fi vrut să-şi dea seama cît ar putea să dureze tratamentul fiecăruia. Apoi se ridică, îşi luă pălăria şi se îndreptă spre uşă, privind din nou în treacăt pe fereastră. Ieşi în stradă cu un aer degajat. După cum se părea, nu fusese urmărit. Traversă, apucînd-o pe o străduţă lăturalnică.

Omul cu pălăria de pai nu mai văzu cum, din curtea unei case de peste drum de dentist, ieşi un tînăr într-o haină cenuşie. O clipă, acesta stătu în cumpănă, apoi o coti şi el pe mica stradă laterală.

*

Omul cu pălăria de pai se opri în faţa unei mici ceasornicării. Firma de tablă vopsită, îndoită şi spălată de ploaie purta pe ea rămăşiţele unei inscripţii. Trecătorul care poseda o oarecare pricepere în dezlegarea documentelor cifrate şi puţină fantezie ar fi reuşit în cele din urmă să reconstituie inscripţia: „La Manolis, ceasornicărie de lux".

Omul cu pălăria de pai aruncă o privire rapidă pe de lăturl. Nu era nimeni... Calm, coborî cele cîteva trepte ce duceau în prăvălie şi împinse uşa, făcînd să sune clopoţelul antediluvian suspendat deasupra ei.

— E închis! E închis! se repezi cineva la el, cu o voce guturală.

Omul cu pălărie de pai descoperi pe o masă o cuşcă cu un papagal.

— Bună, meştere! zise el adresîndu-se bătrînului din dosul tejghelei de sticlă şi-şi trînti pălăria pe cuşca papagalului. Acesta protestă din nou: „E închis! E închis!"

Manolis îşi scoase lupa de ceasornicar din ochiul stîng, acoperi cu un clopot de sticlă ceasul la care lucra şi ieşi de după tejghea.

— Mi s-a spus că dumneata te pricepi la ceasuri cu mecanisme complicate, i se adresă vizitatorul.

— Tot ce se poate, dădu bătrînul din cap, tot ce se poate. Trebuie să văd ceasul.

Vizitatorul îşi desprinse ceasul de la mînă şi i-l întinse. Manolis cercetă cu atenţie prin lupă capacele şi zări într-un colţ un marcaj minuscul: un cap de leu. Ceasornicarul ridică ochii, în care juca o luminiţă vicleană.

— Se poate repara, dar o să vă coste scump, silabisi el încet. E defectă piesa principală.

Clientul făcu un semn cu mîna.

— Nu contează. E o amintire de familie, la care ţin foarte mult.

— Înţeleg, înţeleg... O să-mi daţi o sută de lei şi veţi fi mulţumit.

— S-a făcut! Poftim banii. O să trec peste cîteva zile.

Omul îşi luă pălăria de pai şi se îndreptă spre uşă. Manolis îl conduse spre ieşire. În prag, vizitatorul îi spuse printre dinţi:

— Fii atent, joi seara o să vină să ia „piesa principală". Îi dai şi suta. Să nu le-ncurci iar, că te ia dracu, neghiob bătrîn!

Manolis se înclină şi nu spuse nimic. Omul cu pălăria de pai plecă păşind liniştit, cu un aer indiferent. Deodată simţi lămurit că-l urmăreşte cineva. Se urcă în turbobusul ce ducea spre centru. După două staţii coborî şi se pierdu în mulţime.

...Manolis tocmai se pregătea să tragă oblonul, cînd se apropie de el un tînăr cu o haină cenuşie şi cu o elegantă cravată argintie.

— Bună seara, aş dori...

— Nu se poate, am închis... mîine! i-o tăie ceasornicarul.

— Totuşi, te-aş ruga... Chiar acum mi-a căzut ceasul pe asfalt şi tare mi-e teamă că i s-a întîmplat ceva grav.

Manolis mormăi nemulţumit şi intră în prăvălie. Tînărul intră după el.

— E închis! E închis! ţipă din cuşca sa papagalul.

— Taci din gură, nătărăule, îi aruncă veninos Manolis. Ei, la să văd ceasul...

— Poftim!

— Ce-i asta? întrebă surprins ceasornicarul.

Manolis își puse ochelarii. Nu înțelegea nimic. Nu-i spusese tînărul acesta că are un ceas de reparat? Atunci... ce era cu hîrtia asta? O duse la lumină și citi. Simți cum i se moaie genunchii.

— Mandat de arestare și percheziție, cetățene Manolis, spuse tînărul cu voce metalică. Ca să nu te mai ostenești să ne întrebi pentru ce, îți spunem noi: pentru trafic de bancnote false.

Manolis respiră ușurat. Apoi luă un aer de victimă și se lăsă pe scaun.

...Cînd nevasta lui Manolis veni seara din vecini, se miră nespus că nu-și găsi bărbatul acasă. Intră și în prăvălie și-l strigă, cu toate că vedea bine că nu-i acolo.

— Manolis! Manolis!

— E închis! E închis! răspunse imperturbabil din cușca sa papagalul.

II. O DIMINEAȚĂ DE IUNIE

Negruț se trezi, ca de obicei, o dată cu primele raze ale soarelui. Se întinse somnoros și căscă, scoțînd o limbă lungă de un cot. Apoi sări în picioare și privi nedumerit în jur. În lumina trandafirie ce pătrundea prin fereastra cu storul pe jumătate lăsat, Negruț revăzu camera în care se mutaseră de cîteva zile. Un dulap, o masă de lucru, cîteva scaune, o etajeră cu cărți și un pat. În pat dormea Dan

Cîteva clipe, Negruț ascultă respirația sa regulată. Mișcîndu-se fără zgomot, făcu înconjurul încăperii. Se opri un timp în dreptul puștii de vînătoare ce atîrna în perete, apoi se apropie de noptieră. Ceasul arăta cinci fără un sfert. Negruț știa că dacă l-ar fi trezit acum pe Dan, acesta l-ar fi certat întîi zdravăn, iar pe urmă s-ar fi întors pe partea cealaltă și și-ar fi continuat somnul. Așa că, resemnîndu-se, se îndreptă spre ușă și ieși în curte. O dată ajuns afară. dădu ocol grădiniței ce împrejmuia vila. Soarele se ridicase binișor pe cer și acum alunga cu razele sale răcorile nopții. Negruț era un mare iubitor de natură. De aceea, începu să alerge prin toate colțurile grădinii, mirosind florile și tăvălindu-se prin iarba moale și înrourată. După ce se învioră de-a binelea, se îndreptă spre poartă și, dintr-un salt, se instală pe gardul lat de piatră ce împrejmuia vila.

Privi timp îndelungat șirul nesfîrșit de mașini și camioane ce treceau pe șoseaua națională îndreptîndu-se spre Capitală.

Marele oraș pe care Negruț îl părăsise în urmă cu cinci zile, cînd Dan venise cu el aici, era la o depărtare de numai cîțiva zeci de kilometri.

Nu de mult, Dan declarase că se vor muta într-una din vilele noului parc de clădiri ce fusese terminat de curînd pe șoseaua București-Giurgiu. Chiar lui, personal, Dan îi spusese:

— Ei, bătrîne, acum ai să lenevești toată ziua. Plecăm în concediu. Ce zici?

Ce putea să zică? Tăcuse și-l privise întrebător pe Dan. Acesta începuse să rîdă:

— Mi se pare că nu prea te bucuri. Nu-i nimic, n-ai să te plicti-

sești, îți făgăduiesc. O să mergi cu mine la vînătoare. Da, da, la vînătoare de iepuri! Așa că vezi, o să fie foarte distractiv...

Negruț pricepuse bine tot ce-i spusese Dan, mai ales că, în timp ce-i verbea, acesta își curăța arma de vînătoare. De aceea ținuse să-și exprime pe dată sentimentele și se pornise să latre gălăgios ca un ciine lup dresat atunci cînd știe că are voie să facă zgomot.

...Un timp, ciinele dormită privind, pe sub pleoapele pe jumătate lăsate, șoseaua cu vălmășagul ei de vehicule. Apoi, judecînd după soare că orele erau destul de înaintate, sări de pe gard și intră în casă.

Se opri în pragul camerei și, proptindu-se mai bine pe cele patru picioare, porni să latre „în rafale", cum spunea stăpînul său.

Dan sări din somn, își dădu la o parte o șuviță neascultătoare care-i alunecase pe frunte și privi ceasul de pe noptieră. Arăta 7.

— Ei hai, gata, taci, spuse el morocănos, frecîndu-se la ochi. Ce tot latri? Nu ți-am spus că în concediu mă scol tîrziu? Ce m-ai trezit așa de dimineață, păcătosule?

Cîinele dădu din coadă și-și trecu limba peste botul umed, apoi se apropie de pat și puse labele din față pe plapumă, vrind să-și îmbuneze stăpînul nemulțumit.

— *Lingușitorule, îl mustră Dan și-i prinse botul cu palma,* ceea ce îl făcu pe Negruț să strănute. Ei, hai, astăzi eu am să stau în pat, iar tu ai să faci pe gospodina. Ne-am înțeles?

Negruț lătră de două ori.

— Bine, atunci pune ceaiul. Hai, du-te, pune ceaiul!

Ciinele se ridică ascultător și se îndreptă spre ușa de lingă pat. Se ridică în două labe, apăsă clanța și deschise ușa care dădea in bucătărie. Se apropie de o măsuță și apucîndu-l cu dinții, trase ușor un șnur de piele. Reșoul electric pus astfel în funcțiune se încălzi imediat și, în scurtă vreme, ceainicul, așezat deasupra, începu să-și murmure cîntecul său monoton.

Dan luă de pe noptieră o revistă și o răsfoi, căutînd articolul care-l interesa. Era ultimul număr al „Buletinului Institutului de arheologie comparată". Pe Dan îl pasiona istoria în general și antichitatea în special. Locuința sa din Capitală cuprindea o bibliotecă în care cărțile privind istoria antică ajungeau la un număr destul de însemnat.

Cînd era la serviciu, Dan nu avea întotdeauna timp suficient pentru a se dedica lecturii. De aceea voia să-și folosească din plin zilele de concediu.

Acum, sprijinit în perna ridicată la capul patului, începu să citească atent și concentrat paginile revistei, făcînd însemnări pe margini cu un creion albastru, în timp ce Negruț, culcat pe covorașul din fața patului, asculta zumzetul apei care fierbea în ceainic.

Era un articol deosebit de interesant. Autorul — profesorul Alexandru Teodoriu — pornise de la cîteva fapte cunoscute de mai multă vreme, de la unele descoperiri foarte recente. Totul se referea la niște întîmplări nemaipomenit de curioase, petrecute, cu vreo două mii și *cincisute de ani în urmă, pe meleaguri nu prea depărtate de locul* unde se afla acum Dan Vertea.

Legănat de cîntecul monoton al ceainicului, Dan lăsă creionul din mînă, puse revista încet pe pat și începu să viseze cu ochii deschiși...

...Cu 500 de ani înaintea erei noastre, Darius, regele perșilor, ascultînd îndemnul sfetnicilor săi, hotărîse să pornească o expediție împotriva Sciției. După părerea lui, acești vecini nomazi, străvechi lo-

cultori ai regiunilor de la miazănoapte de Dunăre, — între țărmurile Mării Negre și Marea Caspică — deveniseră de-a dreptul supărători. Se cuvenea să-i supună. Și asta era cu putință numai pe calea armelor.

Și așa se făcu că, în fruntea unei numeroase armate, Darius părăsi Susa, îndreptîndu-se spre Bosfor. Pe vremea aceea, lipsită de telegraf, radio sau ziare, știrile se răspîndeau cu multă greutate. Cu toate astea, într-un răstimp relativ scurt pentru depărtările imense pe care le aveau de străbătut, vestea despre expediția lui Darius ajunse prin toate ținuturile pe care acesta avea să le calce.

Astfel, la Bosfor, îl așteptau vase grecești, care, plutind unul lîngă altul, alcătuiau în acest fel podul peste care trecu armata devenită acum mai numeroasă. Și mai mult crescu numărul celor care alcătuiau expediția atunci cînd Darius începu să străbată Grecia.

Într-unul din popasurile sale, regelui i se înfățișă un om înalt și vînjos care, înclinîndu-se adînc, îi spuse:

— Mărite rege, dă-mi îngăduința să lupt și eu alături de ostașii tăi, împotriva sciților rătăcitori. Am cu mine o ceată de voinici, de a căror vitejie răspund cu viața...

Regele Darius era îndeobște foarte mulțumit de orice nouă creștere a puterii armatei sale. Totuși, gînditor, mîngîindu-și bărbia, el puse o întrebare care simțea că se cuvenea să fie rostită:

— Ce te face să lupți pentru mine?

După ce noul venit, pe care-l chema Arion din Corint, îi arătă că numai faima numelui lui Darius și ar fi fost destul pentru ca să-l facă pe oricine să se alăture glorioasei sale armate, îi dezvălui adevăratul îndemn:

— Sînt doi ani de atunci, fratele meu a legat prietenie cu sciții. El a rămas printre ei, sciții făcînd legămînt că-l vor respecta și că-l vor socoti veșnic îndrumător și prieten. Într-o oală mare de pămînt, ei au turnat vin, iar după aceea toți cei de față, fratele meu și sciții, și-au crestat brațul și au lăsat să curgă în oală, peste vin, multe picături din sîngele lor. Mai apoi, în această oală și-au muiat săgețile, o secure, un paloș și o lance, au înălțat zeilor o rugă fierbinte și au băut tot amestecul acela de vin și sînge. Îți spun aceste lucruri, mărite rege, ca să știi cît de adîncă era prietenia dintre fratele meu și sciți, pentru că asemenea obiceiuri viețuiesc doar între cei care încheie legături trainice...

— Și ce s-a petrecut mai departe?

— Mărite doamne, fratele meu a fost ucis! Am aflat vestea acum o lună. La moartea regelui sciților, fratele meu a fost ucis laolaltă cu alți cincizeci de sciți... Nu știu care-i pricina, dar această crimă nu va rămîne nerăzbunată! O jur pe Hades.

Fără îndoială, Darius cunoștea aceste obiceiuri ale sciților, care ucideau pe cei mai apropiați oameni ai regelui la moartea acestuia. El nu-i spuse însă nimic grecului, primind cu bucurie cele 200 de lănci pe care acesta le adusese.

...Dan își imagină scena: Arion din Corint, în fața lui Darius, cu mîna întinsă pentru jurămîntul solemn...

În timp ce Darius înainta spre Dunăre, aceiași aliați greci care alcătuiseră podul de vase în strîmtoarea Bosforului străbăteau Marea Neagră. Ajungînd la gurile Dunării — Istrul, cum o numește Herodot —, ei porniră pe fluviu în sus și formară o nouă punte de vase la cale cam de două zile de la vărsarea sa. Astfel, după ce înaintase prin Tracia, Darius, în fruntea armatei sale, ajunse la acest pod de vase, pe care-l trecu iute.

Şi acum, perşii şi aliaţii lor se aflau pe tărîm inamic. Dar lui Darius *nu-i era teamă. El se pregătea liniştit şi sigur de izbîndă*, aşteptînd să dea lupta cu armata sciţilor şi să le cucerească oraşele. Care nu fu însă surpriza lui cînd îşi dădu seama că, de fapt, oraşele pe care intenţiona să le cucerească... nu existau! După cum spunea Herodot, „sciţii îşi duc cu ei casele" sau, cu alte cuvinte, erau nomazi. Retrăgîndu-se mereu, ferindu-se de lupta deschisă, sciţii transformară acest război într-o urmărire obositoare şi inutilă. In drumul perşilor, fîntînile erau astupate, păşunile distruse... Călăreţii sciţi hărţuiau flancurile marii armate care era alcătuită mai mult din infanterişti, îi capturau pe cei ce rămîneau în urmă, făceau imposibilă aprovizionarea şi, într-un cuvînt, Darius era în primejdie de a pierde bătălia înainte de a o fi dat.

...Pe dinaintea ochilor lui Dan se perindau, ca într-un film, scene ale acestei lupte neputincioase cu un duşman aproape invizibil care dădea ici şi colo cîte o lovitură şi apoi dispărea undeva, în întinderile nemărginite şi necunoscute... In aceste lupte, Arion din Corint şi tovarăşii săi se dovediră a fi bravi, aşa cum făgăduiseră. Luptau aprig şi nu se temeau să se avînte acolo unde primejdia era mai mare, aşa încît, pînă la urmă, Arion fu rănit.

Intre timp, situaţia marii armate a lui Darius devenea din ce în ce mai grea. Regele ajunse la o concluzie firească, şi anume că doar o retragere peste Dunăre îl mai putea salva de la înfrîngerea totală — şi încă o retragere foarte rapidă.

Cum s-o facă? Pentru a cîştiga timp, Darius nu pregetă să recurgă la un vicleşug, sacrificîndu-i pe cei care nu erau în stare să fugă... Era seara. In cortul său se aflau adunaţi mulţi din tovarăşii săi de luptă bolnavi şi răniţi, iar printre ei, Arion din Corint, pe care rănile primite îl împiedicau încă să ia parte activă la bătălii.

— La noapte, le spuse Darius celor de faţă, voi alege pe cei mai teferi dintre voi şi, la adăpostul întunericului, îi voi ataca pe sciţi. Lăsaţi focurile să ardă, măgarii să ragă. Nu schimbaţi nimic din zgomotele şi mişcările obişnuite. Să nu-i facem să bănuiască atacul.

Sub acest pretext, regele se furişă afară din tabără împreună cu trupele sale de elită. Abia în ziua următoare, oamenii lăsaţi în tabără îşi dădură seama că regele lor îi părăsise. Nu le mai rămînea ceva mai bun de făcut decît să se predea sciţilor — ceea ce şi făcură.

Cea mai mare parte din această poveste semăna cu ceea ce scria Herodot. Asupra lucrurilor cunoscute, de altfel, profesorul Teodoriu nu insistase prea mult. In schimb, el se oprise asupra lui Arion din Corint, personajul despre a cărui soartă istoria nu pomenise nimic desluşit pînă astăzi... În cursul unor săpături arheologice se descoperise pe malul Mării Negre o coloană pe care puteau fi descifrate caractere greceşti — o coloană asemănătoare acelora pe care Darius le ridicase lîngă Bosfor şi în drumul său spre Dunăre. Pe această coloană de piatră era, pentru întîia dată, amintit numele lui Arion din Corint.

Numai că această coloană nu fusese făcută de Darius, care nici nu trecuse pe acolo. Cea mai verosimilă ipoteză era că ea fusese cioplită de *vreunul dintre grecii prinşi de sciţi, acum vreo 2.500 de* ani, dacă nu chiar de Arion din Corint. In vechile slove se povestea ceva şi despre întîmplările de mai apoi ale prinşilor sciţilor, întîmplări despre care bătrînul Herodot nu spunea nimic.

Profesorul Teodoriu cercetase îndeaproape problema şi, după cum

reieşea, găsise şi alte mărturii, printre care unele amfore cu scene semnificative şi anumite inscripţii. Pe această bază, el putea acum să descrie aproape întreaga aventură de necrezut a lui Arion din Corint.

...Se pare că nu toţi cei lăsaţi în urmă de Darius se predaseră. Împreună cu cîţiva prieteni, Arion fugise, călărind nişte cai mici şi iuţi capturaţi de la sciţi. Aşa ajunse pe malul Dunării, dar nu în locul unde se aflase podul de vase. Pesemne, rătăcise mult mai spre nord. Pe o plută făcută din rămăşiţe de arbori, izbutise să treacă Istrul şi astfel ajunse în Dobrogea de azi. Dar sciţii înverşunaţi îl urmăreau pînă cînd, ajuns la malul mării împreună cu prietenii săi, se văzu prins ca într-o capcană. Sciţi călări veneau dinspre apus, dinspre miazăzi şi dinspre miazănoapte.

Erau siguri de izbîndă sciţii..., dar cînd cele trei cete se întîlniră, grecii nu mai erau acolo. Unde dispăruseră? În pustiul întins ca în palmă? Cu neputinţă. În textele citate de profesorul Teodoriu, Arion invocase pe Poseidon, care-i făcuse loc în mare şi-l ascunsese sub apele ei în tot timpul cît fuseseră căutaţi de sciţi.

O simplă legendă ca atîtea altele, s-ar fi putut spune! De bună seamă că mîndrii greci preferaseră să se înece în valurile mării decît să se predea vii sciţilor. Aceasta era ipoteza cea mai plauzibilă. Desigur, aşa crezuseră atunci şi sciţii. Dar iată că profesorul Teodoriu, referindu-se în articolul său la anumite cercetări întreprinse de el, afirma că istoricilor le sînt rezervate încă multe surprize în legătură cu taina dispariţiei lui Arion din Corint şi a prietenilor săi.

„Organizarea unei expediţii arheologice — îşi încheia profesorul articolul — se impune cu necesitate. Nouă, oamenilor de ştiinţă, ne revine sarcina de a lumina colţurile cele mai obscure ale istoriei".

Lui Dan îi veni în minte chipul profesorului Teodoriu, ale cărui conferinţe le ascultase adeseori. Îşi amintea de impetuozitatea cu care bătrînul profesor îşi apăra tezele, afirmaţiile, ipotezele, de numeroasele sale lucrări şi cercetări a căror faimă trecuse de mult graniţa.

În cameră se făcu auzită soneria telefonului. Întinse mîna după receptor.

— Da, eu, Vertea. Cum?... Bineînţeles...

Pe chipul său se citea surpriza. Ascultă cîteva clipe. Ochii săi verzi, pătrunzători, scăpărau parcă. Îşi mîngîie cu palma bărbia voluntară.

— Într-o jumătate de oră voi fi la dumneavoastră! spuse el cu voce hotărîtă, punînd receptorul în furcă.

III. UN TELEFON NEAŞTEPTAT

Expresul transeuropean, pe care ziariştii parizieni, dornici de titluri senzaţionale, îl denumiseră „Bolidul de argint", gonea vijelios. Din compartimentul său, profesorul Henry Godard, de la catedra de oceanografie a Universităţii din Paris, privea în bezna de afară. Din cînd în cînd, prin dreptul ferestrei treceau, ca-n scînteierea unui fulger, luminile unei gări sau semnalele verzi şi roşii ale semafoarelor. Expresul fugea cu mai mult de 300 km pe oră, dar mersul îi era atît de lin, fără zdruncinături, fără zgomot, încît dacă n-ar fi văzut aceste sclipiri, călătorul ar fi crezut că stă pe loc. Se auzea doar un fluier prelung, de parcă aerul dislocuit de acest bolid terestru ar fi gemut de durere.

Pe culoarul vagonului, un om înalt, cu părul ondulat, a cărui

figură se distingea cu greu în lumina palidă, deschise prima din cele douăzeci de uşi ale compartimentelor individuale. O închise repede, *scuzîndu-se, apoi o deschise pe cea alăturată şi repetă manevra.*

In această clipă, în capătul culoarului, apăru un bărbat în uniforma căilor ferate. Controlorul se apropie privindu-l cercetător pe omul cel înalt cu părul ondulat, care se oprise lingă o fereastră şi-şi aprinsese o ţigară.

— Căutaţi pe cineva? întrebă el.

Celălalt pufăi nepăsător, expirînd tacticos fumul care se înălţă sub forma unui rotocol albăstrui şi, prefăcîndu-se că n-a auzit întrebarea, întrebă la rîndul său:

— Mai avem mult pînă la frontiera romînă?

— Cîteva minute... răspunse controlorul.

Bărbatul continuă să pufăie, pînă ce controlorul se îndepărtă şi trecu în vagonul alăturat.

...Intr-unul dintre compartimente, profesorul Henry Godard trase perdeaua acoperind fereastra. Succesiunea sclipirilor de la semafoare, gări şi semnale devenise obositoare. Se uită la ceas. Era 11 şi un sfert. De-abia acum, îşi dădu profesorul seama că îi este foame. Se ridică de la fereastră şi trecu alături, în camera de baie. Işi verifică ţinuta îngrijită şi-şi trecu palma peste obrajii bine raşi. Din oglindă, îl privea un bărbat înalt de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu părul cărunt pe la tîmple. Profesorul zîmbi. De cîte ori se examina în oglindă, i se părea ciudat că acesta este chiar chipul său. Avea, într-adevăr, un fizic sever, cu trăsături ascuţite, iar ochii săi cenuşii, cu căutătura concentrată, adăugau feţei sale o expresie de gravitate. Această gravitate era totuşi cu totul exterioară. In realitate, profesorul era un bărbat plin de viaţă, vesel şi spiritual, parcă oricînd gata să ia parte la vreo ştrengărie, ca pe vremea cînd era student. Zîmbetul din oglindă aduse dinăuntrul fiinţei sale un val de tinereţe şi vigoare. O dată examenul terminat, profesorul stinse lumina şi părăsi camera de baie.

Cînd ieşi din compartiment, se ciocni de un călător care tocmai trecea pe culoar. Se priviră o clipă ochi în ochi. Celălalt întoarse primul privirea.

— Scusate, señor, spuse străinul cu-n specific accent castilian şi grăbi pasul.

Profesorul privi o clipă în urma lui şi se îndreptă apoi spre scara care ducea la etaj. Aici se aflau clubul, barul şi restaurantul. Transeuropeanul reprezenta *expresia ultimelor cuceriri ale tehnicii în domeniul* transportului feroviar. Dacă aviaţia obţinuse succese uluitoare pe tărîmul vitezelor avioanelor supersonice, acestea îşi găsiseră, în schimb, în noul expres un rival de temut în ceea ce priveşte comoditatea pasagerilor. Intr-un vagon alăturat se găsea, tot la etaj, cinematograful stereofonic, iar într-altul o bibliotecă şi un club. Cele 15 ore necesare traversării continentului puteau fi astfel folosite în cele mai plăcute feluri.

In restaurant era puţină lume. Profesorul luă loc la una din măsuţele aşezate în lungul peretelui şi apăsă un buton de sub tăblie în dreptul căruia scria „français".

— Ce doriţi? se auzi întrebarea, rostită în limba franceză.

Godard se informă asupra meniului, iar glasul care venea din difuzorul de sub masă îi recomandă, printre altele, o specialitate romînească.

— Luați sarmale...

Profesorul se declară de acord și ceru și o sticlă de vin.

— Pe acesta l-aș dori de Bordeaux, zîmbi el.

— Prea bine, veți fi servit imediat.

Profesorul își scoase tabachera și-și aprinse o țigară. Cînd ridică ochii peste flăcăruia albastră a brichetei, privirea sa se încrucișă cu aceea a unui bărbat care ședea la măsuța de lîngă ușă. Părea un om de vreo 35 de ani, voinic, înalt, cu fața măslinie, caracteristică locuitorilor țărilor subtropicale, și cu părul ondulat. „Unde l-am mai văzut?" se întrebă Godard și-și aduse aminte îndată că era același călător pe care-l întîlnise, cu puțin timp înainte, pe culoarul de la parterul vagonului.

Pe peretele de deasupra măsuței la care ședea Godard, se aprinse un bec roșu. Aproape imediat se deschise dedesubt un mic oblon, iar o bandă rulantă aduse tava cu cele comandate. Profesorul își luă mîncarea. Oblonul se închise automat și becul se stinse.

Ospătarul avusese dreptate. Sarmalele se dovediră vrednice de toată lauda. Godard făcu reflecția că, în ciuda nemaipomenitelor progrese pe care le cunoscuse tehnica, arta culinară rămăsese puternic ancorată în tradițiile cele mai îndepărtate. Așa erau sarmalele, parcă de cînd lumea și nimeni nu-și propusese să le aducă vreo modificare, pentru că, oricare ar fi fost, ea nu s-ar fi bucurat de nici un succes. Sarmalele păreau să fie o noțiune absolută.

Profesorul își stăpîni un zîmbet. Își turna tocmai al doilea pahar cu vin, cînd simți că este privit cu insistență. Nu-și ridică privirea, avînd certitudinea că cel care-l supraveghea astfel e același bărbat cu fața măslinie. In cele din urmă, termină de mîncat și-și aprinse din nou o țigară, aruncînd o privire rapidă spre masa de la ușă. Era goală. Godard trase cu plăcere fumul în piept. Bine c-a plecat. Ceva îi displăcuse în înfățișarea omului acela și căută să-și dea seama ce anume.

„Da, într-adevăr, asta e... avea niște ochi verzi sticloși și umezi... Ca ai peștilor din Oceanul Indian!" Profesorul zîmbi: „Iată pînă unde poate să te ducă deformația profesională, profesore oceanograf".

Godard își aruncă privirea pe fereastră și, întîlnind același întuneric deplin, hotărî să meargă să se culce. In aceeași clipă, în încăpere se auzi o voce metalică:

— Profesorul Godard! Sînteți chemat la telefonul interurban. Parisul... Cabina A-7...

Vocea venea dintr-un difuzor mascat.

— Mulțumesc.

Profesorul se ridică nedumerit. Cine putea să-l cheme, la ora aceasta, la telefon? Era trecut de miezul nopții! Oare Simone? O porni pe culoarele pustii, luminate redus de cîteva tuburi luminiscente cu lumina amurgului. Toată lumea dormea. Doar trenul continua să gonească fără întrerupere.

In cele din urmă, Godard ajunse la cabina situată în al treilea vagon. Pe o ușă se vedea o inscripție luminată: „A-7". Deschise ușa și intră. In același timp, mersul expresului se încetini, semn că se apropia de unul din marele poduri suspendate din Carpați.

...După un timp, ușa cabinei A-7 se deschise din nou și, în lumina slabă, apăru silueta profesorului. Acesta parcurse din nou culoarele trenului. Mergea clătinîndu-se, de parcă ar fi primit o veste îngrozitoare sau ar fi făcut o muncă istovitoare. Nu se întîlni cu

nimeni. In fața compartimentului său se opri și ezită citeva clipe, apoi apăsă cu hotărîre clanța.

...A doua zi dimineața, insoțitorul vagonului, după ce bătuse zadarnic citeva minute la ușa compartimentului, pentru a-i da profesorului ziarele, intră inăuntru și găsi pe masă următorul bilet:

„Sint nevoit să-mi intrerup călătoria. Bagajele predați-le in păstrare în gara Constanța pe numele meu.

Profesor H. Godard".

IV. LA O MIE DE METRI ADÎNCIME

In elegantul birou situat la o altitudine pe care un student in *matematică ar fi denumit-o „minus 1.057 m"*, adică, *mai limpede,* la o mie cincizeci și șapte de metri sub nivelul mării, domnea acum o liniște desăvîrșită. Așezat în fața mesei sale de lucru, inginerul Radu Damian întoarse pagina unui raport și răsuflă ușurat. Era ultima.

Se ridică de pe scaun și incepu să se plimbe prin odaie. Era aproape ora 12 din zi și cineva care, prin absurd, ar fi pătruns aici, fără să știe că se află in exploatarea submarină M.N., ar fi crezut, fără îndoială, că lumina albă, odihnitoare, care îmbăia totul nu era alta decît lumina zilei. De asemenea, vizitatorul n-ar fi găsit nimic neobișnuit nici în faptul că aerul era proaspăt, răcoros de parcă un zefir primăvăratic ar fi adiat printr-o fereastră deschisă.

Inginerul Damian zîmbi singur amintindu-și de protestele vehemente și adeseori chiar zeflemisitoare ale multora dintre colegii și chiar dintre profesorii săi:

— O clădire la o mie de metri sub valuri? O să fie zdrobită de greutatea apei! îi spusese un prieten.

— La un kilometru adîncime! Prostii! Nimic n-o să reziste, afirmase unul dintre foștii săi profesori.

— Nici măcar teoriile dumitale! adăugase un altul, cu un accent ironic. E imposibil!...

Și, cu toate acestea, iată că reușise. Avusese chiar prilejul — de ce să n-o mărturisească, nelipsit de o anumită satisfacție — de a conduce prin secțiile acestei exploatări pe unul dintre cei care protestaseră cu tărie, cu cițiva ani in urmă. Galeriile submarine, săpate sub fundul mării, iluminate *à giorno,* păreau mai curind niște străduțe curate. Clădirile anexe nu se deosebeau de cele obișnuite, de „deasupra nivelului mării", decit prin lipsa ferestrelor.

— Toate astea, îi spusese Damian la despărțire, totuși nu există.

— Cum asta? il intrebase celălalt, surprins.

— Teoretic, ele sînt imposibile!

Radu Damian uitase de mult aceste mici victorii. Zi de zi se iveau noi probleme. Și acum trebuia să rezolve una dintre cele mai plictisitoare: să întocmească un raport. Un raport amănunțit asupra situației lucrărilor de pe șantierul principal.

Își scoase ochelarii cu sticle groase și și-i șterse, încetișor, cu batista. Era un gest automat. In acest timp, gîndurile sale erau concentrate undeva, în altă parte.

O sonerie infundată îl smulse din aceste preocupări. Ridică receptorul.

— Alo?

Fața sa incruntată deveni dintr-o dată mai luminoasă.

— Da, tovarășă Nina. Te ascult... Harta submarină?... Da, am primit-o azi dimineață... E în bună stare, mulțumesc... Perfect, per-

fect... n-am nici o observație... Ai respectat instrucțiunile ?... Ai lucrat-o singură, în cabinetul izolat ?... Ce tuș ai folosit ? Un flacon original ?... Bun, bun... mulțumesc !

Lăsă receptorul în furcă și rămase o clipă gînditor, ca și cum ar fi purtat în minte o imagine plăcută. Inălță din umeri, oftă și aruncă din nou o privire la foile înșirate pe masa de lucru. Apoi începu să dicteze...

In încăpere nu se auzea nici țăcănitul vreunei mașini de scris și nici nu se găsea vreo stenografă care să noteze cu înfrigurare cifrele și datele pe care le rostea, cu o voce domoală, Radu Damian. După ce termină de dictat, opri magnetofonul și-și aprinse o țigară. Derulă apoi banda înregistrată și, așezat într-un fotoliu, ascultă de la capăt raportul ce urma să plece peste o oră la minister. Vocea îi suna caldă și convingătoare. Nu trebuia să fii specialist ca să-ți dai seama că, pentru acest tînăr, fiecare cifră, fiecare expresie tehnică folosită ascundea frămîntări nenumărate, probleme pentru a căror rezolvare nu crușase nici timp, nici eforturi.

...Trei ani de muncă pe acest șantier unic în felul său, la cîțiva kilometri de țărmul mării, la peste o mie de metri adîncime. Un șantier pentru a cărui construire își dăduseră mîna îndrăzneala cea mai înaripată a oamenilor de știință, calculul cel mai riguros și mijloacele tehnice cele mai moderne.

Proiectul inginerului Radu Damian, proiect care alcătuise chiar lucrarea sa de diplomă, se bizuise pe datele unui grup de chimiști care făcuseră o descoperire însemnată. Intr-o anumită zonă cu o suprafață foarte întinsă, situată la cîțiva kilometri de țărm, se găsea — arătaseră ei — un zăcămînt foarte bogat. Nu era un mineral rar, nici un strat de cărbuni, nici o pungă de petrol, ci ceva cu totul neașteptat : o substanță gata preparată, care nu aștepta decît o mică prelucrare pentru a deveni cea mai prețioasă materie plastică. O materie care, deși mai rezistentă decît oricare alta cunoscută pînă atunci, era, în același timp, și flexibilă ; într-un cuvînt, acel material ideal pe care inginerii îl căutau de multă vreme.

...Descoperirea pe care se baza proiectul inginerului Damian fusese făcută în cursul unor sondări submarine obișnuite, efectuate de cercetătorii de pe nava-laborator a Institutului de cercetări maritime. Căutau să afle cum se schimbă componența nămolurilor de pe fund, la adîncimi treptat mai mari, știind că în Marea Neagră se petrece *un proces biologic de transformare a materiilor organice în sapropel* [1] și a acestuia din urmă în petrol. Pînă atunci, totuși, chimiștii nu avuseseră prea mult de lucru. Așa încît care nu fu surprinderea generală cînd, după ce se aduse la suprafață proba aceea luată de la o mie de metri adîncime și după ce fu dată spre analiză, chimiștii noștri declarară cu necaz :

— Nu ne dăm seama despre ce poate fi vorba... Pare să fie o substanță necunoscută...

Așa aveau să spună peste cîteva zile și profesorii de la facultate, după ce trecuseră materialul printr-o serie de probe foarte complicate.

...Pînă cînd, în urma unui studiu care dură mai bine de un an, laboratorul de chimie analitică publică o lucrare complexă asupra

---

[1] *Sapropel* — nămol format în lagune sau în mări din planctonul (organisme microscopice vegetale sau animale) care a trăit în aceste ape. Se consideră că din acest sapropel s-a format petrolul.

materialului denumit „euxilon", ca un omagiu adus bătrînului Pontus Euxinus [1]. Era expus acolo și modul — presupus — de formare. Materialul ar fi luat naștere datorită presiunilor ridicate de la adîncimea de 1.000 de metri, presiuni care ating pe un centimetru pătrat aproximativ 102 kilograme și care acționează neincetat, timp îndelungat. La aceasta se adaugă și acțiunea gazului hidrogen sulfurat, bogat la aceste adincimi. In sfîrșit, mai existau, desigur, și alți mulți factori, poate cu rol de catalizatori, din interacțiunea cărora luase ființă euxilonul, acest material atît de prețios. Printre aceste însușiri, una părea deosebit de importantă: aceea de absorbție a particulelor emise în cursul dezagregărilor atomice.

Cîte utilizări nu putea să aibă acest material! Se părea că nu există domeniu în care „euxilonul" să nu găsească întrebuințare. Tuburi pentru conducte de apă sau de gaz, lagăre și piese de mașini, fibre rezistente, cilindri pentru motoarele cu explozie, piese pentru motoarele atomice, unde era deosebit de indicat.

Dar cum să-l scoți de acolo, de la adîncimea de aproximativ o mie de metri, din fundul Mării Negre? Utilizarea sondelor era în cazul de față imposibilă. In cursul extracției, chiar presupunind că astfel de sonde ar fi putut fi instalate, euxilonul s-ar fi modificat, s-ar fi solidificat pe drumul spre suprafață, prezentînd porozități, care ar fi scăzut mult din valoarea sa, făcîndu-l inutilizabil pentru anumite scopuri.

Așa se născuse ideea proiectării „Exploatării M. N.". Inginerul Radu Damian făcuse o propunere pe cît de firească pe atît de neașteptată: ridicarea unui oraș submarin — dacă „ridicare" putea fi denumită cînd era vorba de o mie de metri adîncime! Un adevărat oraș cu clădiri pentru laboratoare, cu uzine în care euxilonul era prelucrat deocamdată experimental. Și, in special, cu galerii de extracție, asemenea acelora din minele de cărbuni, în care se putea face exploatarea rațională a zăcămîntului.

Datorită mijloacelor moderne de excavație, tunelul subteran care avea să facă legătura dintre locul de exploatare și țărmul mării fu săpat intr-un timp record. Problemele noi puse la construirea unor locuințe submarine fură și ele rezolvate cu ingeniozitate. De curînd, euxilonul începuse să fie transportat la suprafață și folosit în cîteva din marile uzine ale țării. Mai rămîneau de lămurit unele probleme tehnologice, și faza experimentală putea fi socotită încheiată.

...Banda de magnetofon se oprise de mult. Damian continua să fumeze, pierdut în gînduri. In cele din urmă, se sculă din fotoliu și se apropie de birou. Apăsă pe un buton și pe ecranul videofonului — un televizor de serviciu — apăru chipul directorului.

— Tovarășe Voicu, i se adresă Damian, raportul e gata.

Directorul, un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu părul alb ca neaua, în ciuda unei fețe ce se păstrase tînără, zîmbi, arătînd un șir de dinți albi și puternici.

— E-n regulă! Am să-l ascult și eu. Peste o oră îl vom putea transmite prin cablu la minister. Cred că și de data aceasta vor fi mulțumiți... A, să nu uit, mîine trebuie să sosească profesorul Henry Godard. Mi-a telegrafiat. Am să-i fac legătura cu dumneata.

Damian își încruntă sprîncenele întrebător.

— Profesorul Godard e un oceanograf renumit, il lămuri directorul. Vine să facă unele studii asupra fenomenelor de la această adîncime.

---

[1] Denumirea romană a Mării Negre.

— Bine, tovarăşe director, am să-i dau tot sprijinul.

Damian întrerupse videofonul. Se sculă de la birou şi se apropie de oblonul de securitate al hărţii subterane. Se pregătea să formeze cifrul secret, cînd, în birou, năvăli secretara cu faţa răvăşită.

— Tovarăşe inginer, s-a prăbuşit galeria E-5!

V. SUB SEMNUL „CAPULUI DE LEU"

— Luaţi loc, tovarăşi, spuse colonelul Gruia celor trei ofiţeri ce stăteau în faţa biroului său, în poziţie de drepţi.

Ofiţerii se aşezară în jurul mesei de conferinţe, de care se apropie şi colonelul luînd loc pe scaunul care rămăsese liber între ei. Îşi scoase tabachera, o deschise şi o puse pe masă, invitîndu-i pe cei trei să se servească.

— Am citit rapoartele dumneavoastră, începu colonelul. Faptele sînt interesante. Dar...

— Dar n-am tras nici un fel de concluzii din ele, îi continuă fraza ofiţerul în uniforma grănicerilor maritimi de lîngă el, un tînăr cu faţa smeadă şi cu o mustaţă subţire neagră.

— Întocmai. Asta voiam să spun.

— Dacă-mi permiteţi... vorbi celălalt locotenent, un tînăr cu părul tăiat scurt, ca o perie. De fapt, nu ne-am hazardat încă să tragem vreo concluzie. Faptele mi se par deocamdată foarte încurcate....

— Aveţi dreptate, îl aprobă colonelul. De altfel, tocmai de aceea ne-am şi adunat aici, ca, în ghemul ăsta încîlcit, să încercăm să găsim vreun capăt pe care să-l apucăm. Şi din aceleaşi motive te-am chemat şi pe dumneata, tovarăşe locotenent-major, se adresă colonelul celui de-al treilea ofiţer, un tînăr cu o faţă plăcută, care-şi alunga tocmai şuviţele recalcitrante ce-i lunecau mereu pe frunte. Dumneata ai mai lucrat în acest sector, de aceea ţin să-ţi cunosc părerea.

— Vă mulţumesc pentru încredere, tovarăşe colonel.

Colonelul se ridică în picioare şi începu să se plimbe prin cameră, preocupat. După o scurtă tăcere, vorbi din nou.

— Vasăzică, să recapitulăm. Dacă vrei dumneata, tovarăşe Sătmăreanu, să ne povesteşti cum s-au petrecut lucrurile.

Locotenentul de grăniceri se aplecă uşor înainte şi începu să vorbească cu glas măsurat.

— Am să încerc să fiu cît mai scurt. Îmi făceam rondul de inspecţie cu vedeta grănicerească în sectorul 4-F. Tocmai ne găseam la vreo 8 mile de ţărm, travers vechiul oraş, cind s-a petrecut un fapt foarte ciudat. Stăteam la comandă şi încercam să deosebesc ceva în ceaţa care se lăsase pe mare, cînd am fost chemat urgent în cabina de radiolocaţie. Sergentul Costea era de serviciu şi urmărea atent ecranul pentru ca să evităm o eventuală ciocnire, mai ales ţinînd seamă de viteza considerabilă pe care o au vedetele noastre. Deodată, pe ecran, au început să apară nişte imagini... cum să spun... ca la cinema...

Ceilalţi ofiţeri ascultau cu încordare. Colonelul întrebă.

— Ca la cinema?

Locotenentul înţelese întrebarea şi se corectă:

— De fapt, am întrebuinţat o figură de stil, redînd incorect faptul. Imaginile nu se mişcau ca la cinematograf, ci se succedau. Erau o serie de fotografii... Mi-am dat imediat seama că era vorba de o emisie televideo... Pînă să mă cheme sergentul Costea, se perindaseră vreo trei-patru imagini.

— Şi ce reprezentau fotografiile? nu se putu stăpîni să întrebe celălalt locotenent.

• Din păcate, imaginile nu erau prea clare, fie că nu ne aflam chiar pe aceeaşi lungime de undă, fie că aparatul receptor căruia i se adresa emisia televideo era de o construcţie deosebită... Am totuşi impresia că am putut deosebi imaginea unei galerii... asemănătoare celor din minele cele mai moderne, luminată cu lămpi ca lumina zilei. Apoi... parcă interiorul unei uzine... Nu-mi pot da seama însă despre ce era vorba... Siluetele difuze ale oamenilor se găseau în faţa unor agregate care nu semănau cu nimic din ce am văzut eu pînă acum. In tot cazul, sînt inclinat să cred că e vorba de o uzină chimică. După aceea, ecranul s-a intunecat. Am notat ora, era 23 şi 15 minute.

— Ce vase se găseau la ora aceea în larg? întrebă colonelul.

— In apele noastre teritoriale se găseau pe traiectoria fascicolului de emisie doar un vas romînesc, un pescador obişnuit şi un vas străin fără instalaţie de radiolocaţie.

— ...Aparentă, îl corectă colonelul, oprindu-se din plimbarea sa prin birou.

Apoi se îndreptă spre harta din perete şi înfipse un steguleţ în careul 4-F de pe faţa albastră a mării, în punctul indicat de locotenentul Sătmăreanu.

— Bun. Să ne oprim aici, deocamdată, zise colonelul. Vasăzică, aţi interceptat o emisie televideo. Ne este necunoscut şi emiţătorul, şi adresantul. Avem toate motivele să credem, însă, că avem de-a face cu o acţiune de spionaj. Faptul acesta este întărit de cea de-a doua descoperire, despre care o să ne vorbească locotenentul Văraru.

Colonelul se aşeză într-un fotoliu şi-şi aruncă privirea pe chipul locotenentului-major. Era concentrat şi urmărea cu atenţie încordată cele povestite de colegii săi. Colonelul zîmbi. „Mda, locotenentul-major e un bun şahist. Asistînd la partida care începe acum, el vrea să ghicească mişcările următoare ale inamicului. Cred că pînă la urmă va intra şi el în joc... Sînt sigur de asta!"

— Povestea mea e mai scurtă, zise locotenentul. Am filat un individ suspect care a intrat într-o ceasornicărie din vechiul oraş. Am făcut o percheziţie la ceasornicar.

— Şi aţi găsit ceva? întrebă locotenentul-major.

— N-am găsit nimic. I-am luat doar o declaraţie, în care bătrînul pişicher afirmă că nu-l cunoştea pe vizitator. Că acesta ar fi vrut să cumpere un ceas, dar că i s-a părut prea scump şi a plecat.

— Şi i-aţi dat drumul ceasornicarului? întrebă locotenentul-major.

— Nu i-a mers vulpoiului. Il filasem de mult în legătură cu nişte bancnote dubioase. De altfel, cînd am intrat în prăvălie, am deschis uşa cu mănuşa de plastic, aşa că pe clanţă rămăseseră amprentele vizitatorului. Acum le comparăm cu cele de pe obiectele găsite la percheziţie. Deocamdată, am descoperit amprente doar pe o bancnotă de o sută de lei şi pe un ceas defect, pe care le-am trimis la laborator...

— Dar cu individul filat... ce s-a întîmplat? întrebă din nou locotenentul-major.

— Pe acela, se întoarse ezitînd Văraru, l-am scăpat. L-a urmărit Dumitraşcu, care era cu mine, dar l-a pierdut în mulţime.

Locotenentul-major îşi aprinse o ţigară şi suflă încet fumul, care pluti leneş în inele largi.

— Trebuia arestat atunci, murmură el ca pentru sine.

Colonelul își netezi părul cărunt.

— Ar fi fost o greșeală. N-avem încă probe suficiente. Și afară de asta... nu ne interesează atît veriga..., ci unde duce lanțul.

Cei patru oameni rămaseră pe gînduri. Tăcerea o rupse colonelul.

— Da, spuse el, acestea sînt cele două fire pe care trebuie să izbutim să le urmărim sau să le înnodăm. Dacă am reuși, am afla, fără îndoială, multe lucruri interesante. Sarcina noastră este să le cunoaștem cît mai curînd, pentru a zădărnici acțiunile dușmanului care lucrează în umbră.

Colonelul se apropie de birou și apăsă butonul unui portofon:

— Vă ascult, tovarășe colonel, se auzi o voce in difuzor.

— Adu, te rog, rezultatele probelor de laborator.

— Am înțeles.

Aproape imediat, ușa se deschise și în birou intră un bărbat îmbrăcat civil, ținînd în mîna înmănușată o tavă transparentă, acoperită cu un clopot de sticlă.

— *Te ascultăm, tovarășe Preda, spuse colonelul.*

Bărbatul își privi auditoriul, apoi, cu aerul unui prestidigitator care începe o demonstrație, scoase capacul de sticlă și apucă cu o pensetă bancnota de 100 de lei.

— Obiectul numărul unu, anunță el. După spălare în mai mulți *reactivi a apărut, așa cum ne-am așteptat, un text ascuns în liniile* desenului. Textul e cifrat.

Făcu o pauză spectaculoasă.

— Obiectul numărul doi, rosti Preda. Un ceas vechi de tip extraplat 1960. Pe capac are, de-abia vizibil, imprimat un marcaj: un cap de leu.

— „Cap de leu"! exclamă locotenentul-major.

Colonelul se apropie de el și-l bătu pe umăr.

— Acum înțelegi de ce te-am chemat?

Expertul făcu o nouă pauză ca pentru a pregăti lovitura de teatru.

— Și acum, tovarăși, priviți. Penseta prinse un fir de păr, răsucit în spirală. Aceasta este o bandă de magnetofon cu înregistrare optică.

Ofițerii se apropiară de birou și priviră cu interes firul acela, aproape invizibil.

— Da, spuse expertul, această bandă am găsit-o în ceas... adică în această carcasă antediluviană, al cărei mecanism nu este altceva decît... un magnetofon minuscul, foarte perfecționat. Mai bine-zis, este *numai partea lectoare, „capul" unui magnetovideofon.* Pe această bandă subțire se află înregistrate nu numai sunete, ci și imagini. Procedeul este cunoscut și utilizat pentru emisiile de televiziune. În cazul de față, însă, aparatul acesta reușește să adune într-un volum redus atîtea dispozitive complicate!

Locotenentul Sătmăreanu sări de pe scaun.

— Tovarășe colonel! Dar dacă aceste...

— Știu ce vrei să spui, îl întrerupse calm colonelul. S-ar putea, dar e prematur să tragem concluzii definitive. Singura încheiere care se impune pentru moment este aceea că trebuie să ne îndreptăm toată atenția în acest sector. Colonelul arătă spre stegulețul înfipt în hartă. Dumneata, locotenente, se adresă el lui Sătmăreanu, vei lua toate măsurile ca vedetele să patruleze în permanență cercetînd totul minuțios cu detectoarele infraroșii. Să sporim vigilența,

să nu îngăduim inamicului să ne ia prin surprindere. Ei, şi acum vă mulţumesc.

Ofiţerii se ridicară.

— Vă rog să vă continuaţi activitatea, zise colonelul, şi să-mi raportaţi cele mai mici descoperiri. Dumneata, tovarăşe locotenent-major, te rog să mai rămîi.

Cei doi locotenenţi salutară şi ieşiră din birou.

— Ei, ce părere ai? îl întrebă colonelul Gruia.

— Cred că firele o să ne ducă iar la cuibul de năpîrci din Leonia.

— E şi părerea mea, deocamdată pur subiectivă, este drept.

Locotenentul-major tăcu, tuşi încurcat, apoi spuse ezitînd:

— Tovarăşe colonel, v-aş ruga...

Colonelul îşi încruntă sprîncenele.

— Da?

— ...să-mi încredinţaţi mie această misiune... termină tînărul ofiţer roşind uşor.

— Bine, dar... concediul? Vînătoarea?

— Ştiţi foarte bine că nici nu mi-ar tihni acum, cînd cunosc toate astea... cînd ştiu că, în timp ce eu alerg după iepuri, „Capul de leu" pune la cale vreo nouă mîrşăvie.

— Te înţeleg... şi aprob cererea dumitale. Cred că eşti omul cel mai indicat pentru această misiune.

Colonelul se apropie de birou.

— Vino aici, lîngă mine, să stabilim planul de acţiune.

Colonelul scoase din sertar un dosar şi amîndoi se cufundară în lectura lui.

Pe prima pagină era caligrafiat cu tuş negru: „Sub semnul capului de leu".

VI. O CONVORBIRE DE AFACERI

Ali Iusuf lăsă să-i scape un hohot de rîs, apoi, aplecîndu-se înainte, întrebă mijindu-şi ochii:

— Şi... ce garanţie daţi la mine, mister? Firma mea cinstită. Nu pot murdări pentru...

— 500.000 de lire aur, îl întrerupse bărbatul care se afla în faţa lui.

Şedeau amîndoi turceşte. Ali ţinea în mînă o narghilea din care trăgea, din timp în timp, cu voluptate. Nu încăpea îndoială că bătrînul Ali strecurase în tutun şi niscaiva opium. Fumul plutea moale în încăperea luxos mobilată. Pe pereţi atîrnau iatagane şi junghiere încrustate cu pietre preţioase. Pe jos era aşternut un covor scump de Buhara. Toate arătau ca făcînd parte dintr-o respectabilă casă turcească în care erau păstrate vechile tradiţii. Numai în locul obişnuitelor ferestre cu gratii, camera avea nişte ochiuri rotunde, ca orice cabină de vapor.

Străinul îşi aruncă privirea pe fereastră. In bătaia brizei mediteraniene, flutura în vîrful catargului pavilionul de mătase cu un cap de leu brodat în fir de aur.

— 500.000? întrebă Ali cîntărind parcă suma.

— Da. Lire aur depuse la Banca din Brusta pe numele dumitale.

— Şi estem sigur c-o să treceţi ca peştele prin apă?

— N-o să lăsăm nici o urmă, fii liniştit!

Străinul se ridică de pe sofaua joasă şi se apropie de ferestruică.

Era un bărbat inalt, voinic, cu pielea feței arsă de soare. Purta o haină albă de mătase, iar pe cap o cască colonială. Își aprinse o țigară de foi și suflă fumul pe fereastră. Departe, la orizont, se vedea țărmul Leoniei, cu peisajul său specific: munții mici cu vegetație săracă. Doar, din loc în loc, se distingeau grupuri de platani cu tulpinile lor înalte, caracteristice, și coroanele ornamentale.

Se intoarse spre Ali.

— Vasăzică, ne-am înțeles. La 17 iulie vei trece Bosforul, iar la 20 august vei simula o avarie și vei rămine pe ancoră în punctul pe care ți-l vom indica ulterior prin cifru.

— Înțeles. Iar la 30 august...

— Vei primi banii, așa cum am stabilit.

Ali se inclină. Străinul il salută și ieși din cabină.

Marea era liniștită. In lumina amurgului, valurile schimbau culori de ametist și smarald.

— Șalupa vă așteaptă, ii raportă un marinar.

Străinul tresări și o porni grăbit spre pupa vasului. Coborî scara și sări de pe ultima treaptă pe puntea șalupei, care se legăna domol în jocul lin al valurilor. Motorul aștepta sub presiune. Bărbatul cu haina albă făcu un semn din cap, iar șalupa porni despicînd cu putere valurile. La pupă se depăna o panglică ondulată de apă, în care se topea dantela de spumă involburată de elice. Șalupa prindea viteză din ce în ce mai mare. Cargobotul „Zariafe", pe al cărui catarg flutura pavilionul verde cu cap de leu, se micșora mereu pînă cînd ajunse cit o cutie de chibrituri așezată pe linia orizontului.

In fața șalupei, apăru portul cu obișnuitul său du-te-vino, cu zgomotele vinciurilor electrice și ale semnalelor de sirenă.

Șalupa acostă la dana vaselor de pasageri. Străinul cu haina albă sări pe chei și se îndreptă grăbit spre ieșirea portului.

Străbătu străzile inguste și strîmbe, pline de praf, ale cartierelor sărace.

Peste tot era o larmă de nedescris. Negustorii își strigau mărfurile, încercînd să se întreacă unii pe alții. Mărgele colorate, tabachere de abanos, șaluri de Cașmir, mirodenii de Smirna, pepeni de Turkestan, ca în bazarele de pe timpul lui Harun-al-Rașid, alături de gumă de mestecat, bretele și scobitori de nylon, fotografii ale ultimelor vedete din filmele polițiste la modă.

Bărbatul cu haina albă trecu pe lingă un frizer ambulant. O clipă se opri amuzat, privind cum acesta își bărbierea clientul care ședea pe marginea trotuarului.

„Lumea noastră este lumea varietății și a neprevăzutului" — își zise bărbatul în haină albă, gindindu-se la frizeriile elegante din centrul orașului, unde se îmbinau arta și rafinamentul oriental cu ultima tehnică apuseană. „Toate astea trebuie să le păstrăm, altminteri viața și-ar pierde farmecul. Ricșele asiatice alături de limuzinele noastre..." Aici, bărbatul făcu o strîmbătură. Mai erau foarte puține locuri în Asia unde ar fi putut să se mai plimbe cu „pitoreasca" ricșă. Coolii preferaseră să învețe mînuirea armelor împotriva colonialiștilor și apoi a tractorului și a mașinilor proprii. Bine măcar, că aici, în Leonia, „inițiativa particulară" mai făcea încă afaceri strălucite. Bărbatul traversă strada. La colț staționa un taxi. Făcu un semn șoferului, care-i deschise portiera. Era un Ford rablagit, model 1950, cu motor cu benzină.

— Mustafa Regent Street, aruncă el șoferului și se tolăni pe pernele de piele.

Maşina opri în dreptul unei case cu cinci etaje. Pe o plăcuţă de bronz prinsă în perete lîngă uşa de intrare se putea citi: „Collman's & Brasiero, export de cafea". Bărbatul în haină albă urcă la etajul al treilea şi se opri în faţa unei uşi de stejar masiv. Bătu de trei ori şi, după o pauză, încă de două ori. Uşa se deschise, şi omul intră. Trecu pe lîngă negrul în livrea, îi aruncă din mers casca colonială şi pătrunse în camera alăturată, cufundată în semiobscuritate. Lumina ce se strecura prin storurile lăsate aşternea dungi paralele pe covor, pe pereţi şi schimba zalele cavalerului din tablou într-o haină de puşcăriaş.

— Ei, Dick, cum ţi-au mers afacerile?

Cel care pusese întrebarea era un bărbat gras, care şedea într-un fotoliu de piele. Dick nu răspunse imediat. Cu obişnuinţa omului familiarizat cu această încăpere, se îndreptă spre un dulăpior aşezat într-un colţ. Deschise o uşiţă, luă dinăuntru un pahar pe care-l aşeză sub robinet. Apăsă pe un buton şi paharul se umplu cu un lichid spumos şi rece.

— E al dracului de cald, şefule.

— După ce o să terminăm afacerea, o să te trimit în Alpi să te răcoreşti. Dar pînă atunci...

— Pînă atunci o să mă coc în iadul ăsta.

Se trînti într-un fotoliu şi întinse picioarele pînă în mijlocul camerei.

— E mai bine aici, Dick, zise celălalt ironic. Sfîntul Inocenţiu spune că noi, păcătoşii, trebuie să ne răscumpărăm păcatele în iad. Şi abia pe urmă vom putea intra în rai. Aşa că tu o să te duci direct în rai.

— Lasă-l pe Inocenţiu ăla. Un foc de pistol şi ai ajuns în rai şi fără sfaturile lui. Să vorbim mai bine de business. Vulpoiul de Ali a acceptat afacerea.

— Eram convins.

— Vorba e... să nu dăm vrabia din mînă pe cioara de pe gard.

Grăsanul rîse.

— Eşti cam greu de cap, Dick. Doar ştii că acolo unde investesc eu capital...

— Nu mai creşte iarba, rîse Dick. Dar, la urma urmei, ce-ţi veni să te bagi în toată afacerea asta?

— Tot n-ai priceput? se însufleţi grăsanul. Dacă punem mîna pe planurile şi secretele lor, dăm lovitura cea mare. Atunci şi Sam McColman va intra în rîndul celor o sută patruzeci şi trei de familii, asta-i...

Grăsanul îşi umflă pieptul pentru a ocupa un loc cît mai însemnat în spaţiu. Apoi se dezumflă ca un balon.

— Numai să nu ne joace vreo festă ăştia, cu uzina lor submarină, zise Dick. E adevărat că au anunţat că deocamdată e în faza experimentală... Dar dacă o dau în producţie?

— La dracu, sări Sam, dovleacul tău nu-i bun. Păi tocmai asta nu vreau eu. Uzină submarină trebuie să avem noi! Mo-no-pol! silabisi el. Acum înţelegi? În felul ăsta, noi vom dicta pe piaţa mondială preţul celui mai bun şi, pentru noi, al celui mai ieftin material plastic. Atunci, numai eu voi vinde guvernului nostru euxilon pentru armele atomice... Ha, ha, îşi frecă mîinile mulţumit, şi cînd te gîndeşti că gînsacul ăsta prost, prim-ministrul Leoniei, mi-a vîndut fundul apelor sale teritoriale pe un preţ de nimic.

— Şi dacă socotelile tale nu se potrivesc cu măsurile de preve-

dere ale lor? Înseamnă că s-au dus banii pe gîrlă, şi, deh, gîrla-i cam adîncă...

— Prostii! spuse Sam supărat.

Totuşi se nelinişti puţin.

— Ai vreo ştire de la Luigi?

— E în regulă. Pînă acum toate au mers ca pe roate.

— Şi mai e ceva, zise Sam urmărind un gînd, numai de nu şi-ar băga coada Kress.

Dick rupse cu dinţii capătul unei havane şi scuipă tutunul pe jos.

— Hm, Kress... Am aflat că „Visconte" se plimbă pe Marea Neagră. Să fi mirosit şi Kress ceva?

— Trebuie să aflăm. Altfel o să ne încurce socotelile.

— Ai dreptate. El e în stare. Cred, însă, că vom fi cu un pas înaintea lui.

— Dee Sfîntul Inocenţiu... Altfel, chiar că nu ne rămîne decît să plecăm amîndoi în rai.

Şi Dick îşi pipăi semnificativ buzunarul interior în care purta pistolul.

Riseră amîndoi. Sam apăsă pe o sonerie. În cameră intră un tînăr înalt şi uscăţiv.

— Jim băiete, la 19,45 fii gata să primeşti de la Bucureşti radiograma de la Luigi. Codul B-9...

— Am înţeles. Codul B-9.

Jim făcu o întoarcere militărească şi ieşi din cameră.

— Şi acum, Dick, în aşteptarea evenimentelor, să facem o partidă de poker.

VII. O SINUCIDERE CIUDATĂ

În cercurile universitare stîrnise senzaţie moartea neaşteptată a binecunoscutului profesor de istorie Alexandru Teodoriu. Profesorul se sinucisese luînd, după toate aparenţele, cianură de potasiu şi lăsase o scrisoare în care arăta că fusese ani îndelungaţi chinuit de o boală necunoscută, pe care o contractase cu prilejul unei călătorii în Africa, pe Valea Nilului. Nemaisuportînd chinurile şi spaima unei morţi lente, prin paralizia treptată a funcţiunilor, preferase să-şi curme singur viaţa.

Profesorul era cu atît mai regretat cu cît, după cîte se părea, era în preajma unei descoperiri deosebit de însemnate. Teodoriu lucrase ani îndelungaţi la un studiu despre istoria sciţilor. Cercetase documente din toate bibliotecile lumii şi iniţiase numeroase săpături arheologice pe ţărmul Mării Negre. Ultimul său articol, care expunea o serie de consideraţii generale în legătură cu campania lui Darius, produsese un viu interes. Ulterior, profesorul anunţase că se pregăteşte să plece pe litoral şi că foarte curînd va face o comunicare de un interes excepţional. Şi acum... omul îşi pusese capăt zilelor. Unii îşi exprimau dezaprobarea pentru gestul acesta, alţii admirau puterea de stăpînire a acestui om, care, în ciuda groaznicei boli, era întotdeauna plin de vitalitate, dînd dovada unei puteri de muncă inepuizabile.

Cea mai nemîngîiată era fiica sa, Irina. Pentru ea, moartea profesorului nu era numai pierderea părintelui, dar şi a celui mai bun prieten şi sfătuitor.

Irina n-avea mamă. Murise la naşterea ei. Irina crescuse vegheată de tatăl ei, care, în ciuda faptului că era foarte ocupat, găsea

timpul necesar pentru a-i supraveghea îndeaproape educația. Irina avea acum 21 de ani și era studentă la Facultatea de istorie. Tatăl ei îi insuflase dragostea pentru studiul trecutului societății omenești din vremurile cele mai îndepărtate, cînd oamenii erau sclavii naturii și chiar ai unora din semenii lor.

Irina își făcea acum amarnice mustrări de conștiință că n-avusese destulă grijă pentru părintele ei drag. Ba mai mult, că nu-și dăduse deloc seama cît este de suferind. După moartea profesorului, Irina stătea zile întregi absentă, cu privirea în gol, copleșită de durerea care-i sfîșia inima. Dar iată că într-una din zile, ieșind de la facultate, se apropie de ea un tînăr brunet cu o față prietenoasă:

— Tovarășa Teodoriu?

— Eu sînt... se opri ea nedumerită.

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, v-aș însoți pînă acasă. Aș vrea să vă vorbesc într-o problemă importantă... cel puțin pentru mine, adăugă el stînjenit.

Irina ridică din umeri. În definitiv, ce putea să aibă împotriva acestei propuneri?

— Numele meu e Dan Vertea, îi spuse tînărul, mergînd alături de ea. Sînt aspirant în științe geologice și-mi pregătesc acum lucrarea de diplomă. Și iată că am ajuns într-un impas din care, din nefericire, numai dumneata poți să mă scoți.

Fata întoarse capul spre el și ridică sprîncenele a mirare.

— Demersul meu este cu atît mai penibil, continuă Vertea încurcat, cu cît el atinge o rană proaspătă pe care soarta v-a pricinuit-o.

Treceau tocmai printr-o grădiniță cu boschete ornamentale și ronduri cu flori multicolore. Nu departe se zărea o bancă liberă. Cei doi încetiniră pasul.

— Ce-ar fi să zăbovim aici cîteva clipe. Mi-ar fi mai ușor să mă fac lămurit, zise Vertea.

Irina încuviință și se îndreptară spre banca de pe aleea lăturalnică.

— Cu toate că nu e strîns legată de specialitatea mea, mie mi-a plăcut întotdeauna istoria... Dan dădu cuvintelor sale cît mai multă căldură și compasiune: Am fost un mare admirator al tatălui dumitale...

Irina avu o tresărire dureroasă. În ochi îi apărură două mărgăritare strălucitoare.

— Lucrarea mea de diplomă se referă la o problemă de geologie a țărmului Mării Negre pe teritoriul țării noastre și mi-au fost foarte utile o serie de descoperiri făcute de profesorul Teodoriu cu prilejul săpăturilor arheologice. După cum știți și dv., rocele în care sînt găsite vestigiile civilizațiilor de mult apuse determină epocile cele mai îndepărtate, iar aceste obiecte găsite vorbesc de multe ori despre conformația și configurația pămîntului în acele vremi.

Irina desena cercuri în nisip cu vîrful pantofului, așteptînd să vadă ce voia în definitiv de la ea acest tînăr, ce-i drept, simpatic. Doar nu pentru a-i ține o lecție de geologie o oprise pe stradă și-i răscolise durerea.

Vertea îi privea profilul frumos, ceafa netedă ca de porțelan, părul castaniu tăiat scurt și năsucul cîrn, ce-i dădea aer de agresivitate simpatică.

— Într-un cuvînt, zise el răspunzînd parcă gîndului Irinei, aș fi avut deosebit de mare nevoie de... ultimele date ale profesorului Teodoriu referitoare la epoca scitică...

Irina sări în picioare. În ochii ei apăru o lumină mînioasă.

— Demersul dumitale, tovarăşe Vertea, mi se pare cel puţin lipsit de tact. N-aş fi crezut să mai existe oameni atît de egoişti, ba aş spune chiar... lipsiţi de scrupule, aşa cum erau pe vremuri... Să-mi ceri mie, cu atita sînge rece, să-ţi pun la dispoziţie lucrările tatălui meu ca să te împăunezi, probabil, apoi cu „lucrarea" dumitale!

Irina văzu cum Vertea roşeşte pînă în vîrful urechilor.

— *Tovarăşă Irina... m-aţi înţeles greşit... eu...*

Dar Irina îi şi întorsese spatele şi plecase repede cu paşi mărunţi, lăsîndu-l pe Vertea în mijlocul aleei.

Acasă, Irina se închise în camera ei şi plînse timp îndelungat. Cum puteau să mai existe oameni atît de răi, de-a dreptul cinici? Seara, tîrziu, intră în biroul tatălui ei. Aici, în camera aceasta tapisată cu cărţi, lucra profesorul Teodoriu pînă la ore tîrzii din noapte. Irina îşi trecu mîna pe cristalul verde al abajurului lămpii de pe birou.

Îşi reaminti scena petrecută dimineaţa şi o cuprinseră îndoielile. Oare procedase just? Oare nu fusese orbită de propria ei durere şi interpretase totul altfel decît fusese în intenţia celuilalt?! În definitiv, dacă tatăl ei ar fi trăit, nu l-ar fi ajutat? De bună seamă că da! *Aici nu încăpea nici o îndoială.*

Nu se simţea deloc la îndemînă. Comisese o nedreptate şi jignise un om care nu-i făcuse nici un rău.

Irinei i se păru chiar că aude glasul binecunoscut al tatălui ei şoptindu-i la ureche: „Aş fi foarte bucuros ca lucrările mele să fie de folos ştiinţei, oamenilor..."

Irina luă o hotărîre. A doua zi va merge să-l caute pe aspirantul acela. Se va scuza pentru atitudinea ei din ajun şi-l va întreba cu ce poate să-l ajute. Da, aşa va face.

...Irina nu trebui să facă un efort prea mare pentru a-şi înfăptui hotărîrea. Intîmplarea îi veni în ajutor. Chiar a doua zi, se întîlni cu Vertea la biblioteca Institutului de istorie. Vertea căuta ceva într-un fişier şi n-o văzuse intrînd. Irina se apropie de el:

— Tovarăşe Vertea...

Tînărul întoarse capul.

— Dumneata?

— *Te rog să mă ierţi, cred că am fost nedreaptă ieri...*

Vertea îi luă mîinile.

— Să lăsăm asta. Te-am înţeles... Aşa cum şi dumneata ai înţeles că *trebuie să mă ajuţi.*

Plecară împreună de la institut. Dan se dovedi un tînăr deosebit de simpatic şi spiritual. Îi povestea cîte-n lună şi-n stele, despre geologie şi vînătoare, politică şi literatură, artă şi circ.

Cînd se despărţiră, Irina îi strînse mîna cu putere:

— Te rog să-mi telefonezi săptămîna viitoare. Am să caut ce m-ai rugat. Nădăjduiesc să-ţi folosească lucrarea tatei...

— Îţi mulţumesc... Irina, spuse Dan privind-o cu căldură.

*

Irina nu voi să-şi mărturisească nici sie însăşi că aştepta cu nerăbdare telefonul lui Dan, cum îl numea acum în gînd. Şi iată că, în cele din urmă, acesta sună conform înţelegerii.

— Da, poţi să vii, îi răspunse Irina căutînd să ia un ton indiferent.

Nu trecu multă vreme şi se auzi soneria de la intrare. Era Dan. Avea o înfăţişare gravă şi se vedea că nu se simte în apele lui. *Căuta să dea vizitei sale un caracter cît mai oficial. Orice nuanţă de*

intimitate i s-ar fi părut nepotrivită. Intrară în biroul profesorului. Dan cercetă îndelung titlurile cărţilor din bibliotecă.

— Şi era de mult timp bolnav tatăl dumitale? întrebă el deodată fără să se întoarcă.

— Tocmai asta nu pot să înţeleg, spuse Irina, dusă pe gînduri, n-am ştiut niciodată să fi fost bolnav...

— Nu cumva a avut o neplăcere de alt ordin? Dan se întoarse spre fată. — Vreo neînţelegere, ştiu eu... poate o vizită sau...

— Nu, răspunse şovăitor Irina, de fapt...

— De fapt?

— E ceva care nu-mi este nici mie limpede şi nu ştiu dacă are vreo legătură.

Fata se aşeză într-un fotoliu. Dan îşi trase un scaun aproape de ea.

— Cu cîteva zile inainte de moarte, îl vizitase un om care se prezentase ca mandatar al unei edituri ştiinţifice din străinătate. După cît mi-a povestit tata, acesta ii propusese să-i cumpere lucrarea despre istoria sciţilor şi taina lui Arion din Corint...

— Arion din Corint? Interesant!... Continuă! o îndemnă Vertea.

— Tata a fost teribil de indignat şi l-a poftit frumos afară.

— Şi?

— ...Două zile mai tirziu, cînd m-am întors dintr-o excursie, l-am găsit pe tata mort. Acesta este singurul lucru pe care-l ştiu.

Dan îşi aprinse preocupat o ţigară:

— Nu-mi arăţi şi mie manuscrisul?

Irina oftă şi dădu afirmativ din cap. Se sculă din fotoliu şi se apropie, şovăitoare, de masa de lucru a profesorului Teodoriu. De la moartea lui, Irina nu se încumetase să se apropie de lucrurile tatălui său şi acum o făcu cu stringere de inimă.

Deschise sertarul în care ştia că se află manuscrisul acela bătut la maşină şi legat în scoarţe de piele neagră. In clipa următoare, însă, scoase un strigăt de uimire:

— Nu-i!

Deschise celelalte sertare, căută în bibliotecă, peste tot. Nu era nicăieri. Manuscrisul cuprinzînd taina lui Arion din Corint dispăruse.

Vertea se apropie de Irina şi-i puse cu blîndeţe mîna pe umăr:

— S-ar putea ca tatăl dumitale, tovarăşă Irina...

Dar tînărul nu-şi isprăvi gîndul.

VIII. GALERIA E—5

Cînd secretara îi anunţă lui Damian vestea prăbuşirii galeriei E-5, după o clipă de înmărmurire, inginerul trecu îndată la acţiune:

— Avertizează-l imediat pe director. Eu anunţ echipa de salvare. Ne vom întîlni cu toţii peste cinci minute la staţia trenului electric.

Damian ieşi în fugă. Urcă, sărind cîte trei trepte, scara punctului de centralizare şi control. Intră ca o vijelie în camera operatorilor şi, năpustindu-se la tabloul de comandă, apăsă butoanele de alarmă. In aceeaşi clipă, din diferite puncte ale clădirii se îndreptară in fugă spre staţia trenului vreo duzină de oameni. Exact după cinci minute, trenul electric era gata de plecare. In primul vagon şedeau inginerul-şef Damian, maistrul principal Manea, artificierul Pavel Ştefu. In următoarele două vagoane se urcaseră salvatorii, minerii şi sanitarii. Nu se ştia încă precis ce gravitate avea accidentul,

dacă ar fi putut fi denumit o catastrofă sau era numai o simplă prăbușire fără nici o consecință importantă. Firele telefonice care făceau legătura cu zonele înconjurătoare treceau la nivelul galeriei E-5 și acum erau complet întrerupte, probabil rupte în cursul prăbușirii

— Toată lumea e aici? întrebă inginerul-șef cuprinzînd într-o privire trenul.

Făcu semn și locomotiva porni, trăgînd după ea vagonetele în adîncul galeriei. Razele puternice ale farului străpungeau întunericul, scăldînd într-o lumină lăptoasă pereții laterali, brăzdați de dungile negre ale șanțurilor dintre blocuri. Bolta arcuită — făcută dintr-un material cu rezistență de trei ori mai mare decît cea a celor mai puternice armături — nu era prea înaltă: abia doi metri. Din această cauză, vagonetele erau destul de scunde și cei care călătoreau în ele trebuiau să-și țină capul aplecat. Cel mai mult suferea maistrul principal, care era o namilă de om, depășind un metru și optzeci. Trenulețul prinse viteză. Roțile pocăneau, lovindu-se de încheieturile șinelor. În urmă, întunericul era întrerupt doar din loc în loc de strălucirea micilor becuri din tavan. În schimb, în față, farul locomotivei lumina puternic galeria.

Zgomotul creștea mereu, o dată cu viteza trenulețului, așa încît discuțiile nu se puteau urmări decît cu greu. Trebuia să strigi pentru ca vecinul să audă ce vrei să-i spui. Condamnați la tăcere în mijlocul acestei gălăgii continue, oamenii căzură pe gînduri... Artificierul, om cu imaginație și cu lecturi multiple, deși nu prea bine organizate, căuta să apropie situația reală de acum cu vreuna citită prin cărți... *„Salvarea galeriei scufundate", murmură el, pentru sine, un bun titlu* de capitol.

Maistrul Manea, cocîrjat pe banchetă, avea preocupări mai practice. În cazul cînd situația se dovedea într-adevăr foarte rea, galeria trebuia, ca primă măsură, să fie condamnată. Deci, era necesar betonarea rapidă a gurii de intrare. În minte, Manea își și organiza echipele.

Inginerul Damian își trecea adeseori mîna peste frunte, ca și cum ar fi vrut să alunge ceva. Închisese ochii. Așa, fără să vadă nimic, cu zgomotul acela care-l despărțea aparent de toți ceilalți, se simțea totuși mai apropiat de ei ca oricînd. Simțea, știa că fiecare din cei care-l însoțeau era preocupat de același gînd: „Să ajungem la timp ca să salvăm galeria... să nu ne-o fure apele mării..." Încercă să se gîndească la cauzele care ar fi putut provoca această spărtură. Totul se petrecuse atît de repede, încît pînă în această clipă nici măcar nu avusese vreme să-și pună această întrebare. Acum, însă, în această *relativă imobilitate, începură să-i dea asalt îndoielile.* Oare această galerie fusese întreținută cum trebuie? Controlul ei nu lăsase oare de dorit? Și el, Damian... Simți sudori reci de-a lungul spinării. El, Damian, nu cumva făcuse o greșeală de calcul? Oare socotise bine rezistența pereților? Poate că...

Se scutură, ca și cum ar fi vrut să-și lepede îndoielile... Încercă să-și amintească harta exploatării „Marea Neagră", galeriile vecine cu E-5 și în minte îi apăru chipul zîmbitor al Ninei... Nina! O cunoștea de aproape un an, dar o văzuse, o văzuse cu adevărat, numai de cîteva zile... Intrase pe neașteptate în camera de lucru a desenatorilor și o zărise, aplecată deasupra hărții concentrată, cu buzele puțin întredeschise, cu buclele blonde încadrîndu-i fruntea... O cunoștea de mult și totuși atunci o văzuse parcă pentru prima oară. Și din acea clipă, de fiecare dată, gîndul — acest ștrengar nestăpînit — îl purta

către dinsa. Chiar in momente ca acelea pe care le trăia acum, cind făcea eforturi să se concentreze asupra celor ce avea de îndeplinit.

Damian deschise ochii şi privi din nou inainte.

Deodată, în lumina farului se ivi o mogîldeaţă care agita mina, făcînd semn să oprească. Maşinistul văzu semnalul, şi trenul îşi micşoră viteza. Omul de pe linie era un miner, îmbrăcat în obişnuita salopetă, cu cască in cap şi cu bocanci impermeabili în picioare.

— Hei, opreşte, strigă el cind trenul ajunse in dreptul său.

Acum cei din vagonete il puteau vedea bine. Salopeta ii era udă, stropită cu noroi. Faţa minerului era şi ea acoperită cu pămînt şi mînjită cu apă murdară de parcă ar fi fost un actor prost grimat.

— De unde vii? strigă Damian.

Maistrul Manea se dădu jos din vagonet şi se apropie de omul care gîfîia ca după o fugă ce ceruse un efort deosebit.

— Ce-i Badea, ce-ai păţit? Vii de la E-5?

Era ajutorul de maistru Badea, care avea în sarcină tocmai sectorul în care se intîmplase accidentul.

— Da, de acolo, zise acesta încercînd să-şi şteargă noroiul de pe faţă, întinzîndu-l şi mai mult. E lată rău!

— Hai cu noi! Suie aici! zise inginerul făcîndu-i loc.

Locomotiva porni din nou.

— Ce s-a intîmplat acolo? întrebă Damian.

Ţăcănitul roţilor devenise asurzitor. Buzele se mişcau, dar cuvintele nu puteau fi desluşite. Badea îl privi fără să înţeleagă întrebarea. In aceeaşi clipă, cu un scrîşnet, locomotiva se poticni parcă de ceva şi stopă brusc. Un vagonet sări de pe linie şi se aplecă într-o rînă. Badea căzu de pe banchetă şi se întinse, lat, pe scîndurile galeriei. O clipă de panică, apoi se auzi vocea calmă a inginerului-şef:

— Carambol! Băieţi, să punem mîna pe vagonet, să-l urcăm iar pe linie. Sanitari, vedeţi ce-i cu Badea.

Cu ajutorul de maistru Badea nu era, din fericire, mai nimica. Se lovise la cap in momentul cînd locomotiva frinase, dar lovitura nu era prea gravă. După cîteva clipe, se ridică de jos, puţin ameţit.

De inginer se apropie mecanicul locomotivei cu o bucată de lemn in mînă:

— Uite ce s-a întîmplat! vorbi el furios. Nişte dobitoci! Au scăpat un lemn pe linie şi l-au lăsat acolo!

Inginerul-şef Damian luă bucata de lemn, o cercetă curios şi o aruncă în vagonet.

— Cum s-ar spune, buturuga mică răstoarnă carul mare, zise filozofic artificierul răsucindu-şi colţul mustăţii groase, în care mijeau cîteva fire albe.

— Ia mai lasă folclorul, tună, cu glasul său de bas, Manea. Pune mai bine mîna aici... aşa... Hei, rup! Uf... gata!

Vagonetul era din nou pus pe şine.

— Îmbarcarea!

Şi trenul porni mai departe.

La o cotitură a galeriei, trenul încetini mersul şi apoi se opri. Aici se deschidea lateral o altă galerie, a cărei direcţie era aproape perpendiculară pe cea principală, pe care veniseră.

— Pe aici ajungem la E-5, anunţă maistrul Manea, sărind din vagonet şi aprinzîndu-şi lanterna.

O luă inainte şi, după el, se înşirară ceilalţi.

— Mergem ca indienii cînd inaintează în preerie, comentă artificierul, care recitise de curind „Ultimul mohican".

Inaintau cu grijă, supraveghind planşeul. Era întreg, nu se vedea nici o urmă de infiltraţie.

Se apropiară de o cutie metalică fixată în perete. Badea deschise cu cheia pe care o purta la el capacul şi răsuci cîteva şaltăre. Din tavan izbucni o lumină dulce, plăcută, care inunda întreaga galerie.

— Curentul electric nu e întrerupt în porţiunea asta, constată mulţumit inginerul-şef, stingîndu-şi lampa.

Dar, în scurtă vreme, situaţia se schimbă. De la un anumit punct al galeriei, instalaţia electrică nu mai funcţiona. Işi aprinseră lămpile individuale.

— De aici nu mai sînt decît o sută de metri pînă la intrarea galeriei E-5, anunţă Badea.

Podeaua era udă şi, pe măsură ce înaintau, la fiecare pas, apa părea să crească. În acelaşi timp, un miros greu începea să se facă simţit.

— Hidrogenul sulfurat! anunţă Manea. Gurile de aerisire nu mai funcţionează...

— Cred că va trebui să ne punem măştile! spuse inginerul Damian.

— Eu n-am mască! anunţă Badea. Mi-am pierdut-o pe drum cînd am fugit...

— Rămîi deocamdată aici, îi spuse inginerul.

Işi puseră măştile autonome, care conţineau o provizie de oxigen pentru cîteva ore.

— Pînă acum nu pare să fie ceva serios, spuse inginerul. Discuţia se purta prin intermediul unui microradio cu emisie pe undă ultrascurtă.

— E vorba, desigur, de o alunecare de straturi într-o zonă limitată, adăugă el.

— Asta-i şi părerea mea, tovarăşe inginer, zise Manea. Nu ştiu de ce-o fi fost atît de speriat Badea.

Inginerul păru că nu aude vorbele maistrului. Mergea adîncit în gînduri.

— Mă întreb care poate fi cauza? murmură el. Chestia asta mi se pare totuşi destul de ciudată.

Manea îi auzea cu claritate vorbele în difuzoarele minuscule din interiorul măştii sale.

— E prima dată cînd se întîmplă, spuse maistrul. Eu lucrez aici la exploatare, de cînd s-a deschis... şi n-am pomenit aşa ceva.

Ajunseră la gura galeriei. Uşa de la intrare era întreagă, neatinsă. În schimb, conurile de lumină aruncate de lămpile pe care fiecare le purta la cingătoare arătau o situaţie nu prea plăcută. Galeria era pe jumătate umplută cu apă. Din fericire, ea cobora într-o pantă destul de înclinată; aşa se explică faptul că apa nu pătrunsese încă în galeriile învecinate. Planşeul părea intact. Era necesar să se stabilească dacă apa se mai infiltra încă şi să se ia grabnic măsuri pentru astuparea căii de pătrundere.

Cizmele de cauciuc se cufundau mereu mai adînc în apă. Era evident că nu mai puteau înainta în acest fel.

— Salvatorii! strigă inginerul-şef.

Aceştia veniră lîngă el. Salopetele lor erau impermeabile.

— Mergeţi înainte, unul după altul şi căutaţi spărtura. Noi vă aşteptăm aici.

În această clipă se auzi un uruit metalic urmat de o pocnitură care se răsfrînse pînă în fundul galeriei. Toţi îşi întoarseră capetele spre intrare. Uşa cea grea de fier... fusese închisă.

Se repeziră spre ea, împingînd cu putere. În zadar. Ieşirea din galerie era blocată.

IX. OMUL CU CICATRICE

Uşa etanşă a galeriei E-5 se închise cu un zgomot asurzitor. Omul o privi cîteva clipe pe gînduri, de parcă nu şi-ar fi dat încă seama ce are de făcut. Apoi se depărtă iute, luminîndu-şi calea cu lampa.

Omul — ale cărui trăsături nu se puteau distinge din cauza întunericului — păşea calm, fără grabă. Ştia că, în asemenea împrejurări, nu trebuie să te grăbeşti niciodată. La un moment dat scoase dintr-un buzunar două tuburi de metal de mărimea unor stilouri şi se apropie de peretele galeriei pe care se afla tabloul electric. Introduse o cheie în broasca de la cutia care închidea tabloul şi o răsuci puţin, încoace şi încolo. Uşiţa se deschise. În locul pe unde pătrundea doza, introduse unul din tuburi. Apoi apăsă jarul ţigării sale pe capătul tubului. Il privi o clipă şi închise la loc, încetişor, uşiţa, îndepărtîndu-se cu paşi vioi.

Omul era departe în galerie cînd auzi un zgomot slab şi simţi sub picioare o zguduitură. Se uită la ceas: era ora 11 şi jumătate. Zîmbi satisfăcut. Dacă de acum înainte toate lucrurile aveau să-i meargă tot atît de bine, atunci, peste vreo două sau trei ore, va scăpa din această cursă de şoareci, din care la început socotise că nu va ieşi viu. Grăbi pasul. În curînd, ajunse la clădirea administraţiei.

Aici era mare agitaţie...

Ingineri, lucrători, funcţionari fugeau încoace şi încolo. Se luau măsuri pentru ca, îndată ce echipa se va întoarce, să se poată trece la reparaţiile care ar fi fost necesare.

Nimeni nu-l luă în seamă pe omul îmbrăcat în salopeta obişnuită a muncitorilor din galerii, aşa încît, fără grabă, acesta se îndreptă nestingherit spre aripa în care se afla biroul inginerului-şef. Deschise uşa cu băgare de seamă. În birou nu era nimeni. Omul intră şi închise uşa cu cheia pe care apoi o scoase din broască şi o băgă în buzunar.

Acum, abia, liniştea sa aparentă se risipi şi omul căzu pradă unei surescitări deosebite.

— La dracu, trebuie să lucrez repede, îşi spuse el aproape cu glas tare.

Dintr-un salt fu la harta din perete şi, cîteva minute, îşi făcu de lucru la cifrul oblonului. Fără nici un rezultat, însă. Nu găsi combinaţia care-l deschidea.

Scoase din buzunarul salopetei un aparat fotografic de dimensiuni obişnuite. Il fixă pe birou aşa încît să poată cuprinde în cîmpul vizorului oblonul în spatele căruia se afla harta exploatării M.N. Deschise obiectivul aparatului la „timp de poză“ şi-l lăsă aşa un minut. Declanşă o dată, de două ori, de trei ori, schimbînd mereu timpul de poză. Apoi, dintr-un salt, fu la masa de lucru pe care o deschise fără mare greutate. Intr-un sertar găsi o servietă de piele pe care o înşfăcă şi îngrămădi în ea tot ce i se păru că ar cuprinde ceva de valoare. Deodată, privirea îi căzu pe magnetofonul de pe măsuţă. Reduse volumul sonor la minimum şi puse banda în mişcare.

„Raport de activitate pe primele şase luni ale anului..." răsună în difuzor vocea inginerului-şef.

— Aha, ultimele date! rînji omul şi scoţînd rola o aruncă alături de celelalte documente în servietă.

Apoi se îndreptă spre uşă, pe care o deschise cu băgare de seamă Pe coridor nu era nimeni. Tocmai se pregătea s-o închidă cînd auzi paşi. Se întoarse repede şi-o recunoscu pe Nina.

Fata se apropie nedumerită:

— Ce cauţi aici, tovarăşe? îl întrebă ea.

— Venisem după tovarăşul Damian, răspunse omul calm, privind-o în ochi.

— Cum, nu l-ai intîlnit?

— Nu, nu l-am întîlnit, zise omul laconic.

Nina îl privi curioasă, neştiind ce să spună. Ochii îi lunecară la servieta care i se părea cunoscută. Omul ştia că nu trebuie să-i lase timp de gîndire, aşa că vorbi repede:

— Dar nu-i nimic, bine că ai venit dumneata. Vino o clipă înăuntru... am să-ţi predau ceva pentru inginerul-şef.

Apăsă clanţa uşii biroului, lăsînd-o să intre prima. Privirea Ninei căzu pe mîna omului, brăzdată de o cicatrice adîncă.

...O clipă mai tîrziu, fata se prăbuşi cu un zgomot înfundat pe covor.

— Aşa, rînji omul, băgînd în buzunar micul pistol electronic, n-am ce-ţi face puicuţă, de-acum n-o să-ţi mai bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala!

Işi dădu seama că trebuie să se grăbească. Ieşi repede din cameră şi închise pe dinafară uşa cu cheia. Apoi părăsi cu un aer preocupat clădirea şi se îndreptă spre galeriile de sud-vest, în care exploatarea fusese părăsită de mai bine de şase luni, din pricina rocelor calcaroase.

(Continuare în numărul 20)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN".

2012

CLUB COLECȚIA *Povestiri* ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile şi sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecţia noastră pe adresa Bucureşti, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Nr. 1, Redacţia revistei „Ştiinţă şi tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, preţul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

Preţul abonamentelor:

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

COLECŢIA
Povestiri
ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU